

Nepriklausoma LIETUVA Independent Lithuania

Nr. 23 (166) KAINA 10 c.

MONTREAL, 1950 m. BIRŽELIS (JUNE) 8 d.

PRICE 10 c. X METAI

KREMLIUS DARO TAUTŲ ŽUDYNES

„NL“ BENDRADARBIO PRANEŠIMAS IŠ BERLYNO

Nepaprastai gerai informuotas didžiausias švedų dienraštis „Dagens Nyheter“ straipsnyje „Dingusieji nelaisviai — dingusios tautos“ nurodo priežastis, dėl kurių rusai grėbia „perkelti“ tautinių mažumų ar net iš visų tautų. Straipsnyje pirmoje eilėje pažymimi 1940 — 1941 m. kada Pabaltijai pradėti masiniai tremimai, kurie nemažesniu užsispyrimu tęsiasi ir 1944 — 1945 m. Tačiau šiomis dienomis „sovietų pasiūtmas tremti“ pasiekė tai, kad visa, iki šiol pergyventa, yra iš šešėlio. Dienraščio naujaisiomis žiniomis, iš Lietuvos iki šiol jau iš-tremta 800,000 — 1.000.000 lietuvų, iš Latvijos — 500,000 latvių ir iš Esti-

jos — 200.000 estų. Dienraštis, pažymėjęs, kad tai vykdoma pagal iš anksto tautų išnaikinimui paruoštą planą, pabrėžia, jog senos ir kultūrinės tautos, tūkstančius metų vienoj vietoj leidusios šaknis, per trumpą nepriklausomos gyvenimo laikotarpį stebinusios kitus gyvybinių pajėgumų ir kūrybinėmis jėgomis, išnaikintos iš šaknų. Kodėl? — Todėl, kad Kremlius savo politika baltų tautas įstūmė į giliau sia neviltį ir dėl to, įvykus Rytų — Vakarų ginkluotam susikibimui, prispaudėjai iš prislėgtų tautų nesitiki jokio ištikimumo.

Panašių iš sovietų pasienių tremimų jau įvyko visa eilė. Prieš pusmetį patirta, kad Gruzijoje gyvenusieji 17.000 graikų ištremti į Kaspijos jūros šiaurės rytus. Iš Kaukazo sričių ištremtos turkų ir persų mažumos; 1949 m. iš Ukrainos, Rytų Galicijos, Bukovinos ir Besarabijos į Rusijos gilumą ar į Sibirą ištremė žydus,

prieš tai tyčia inscenizavę sovietiskai — nacionalinį antsemitizmą.

Dienraštis pranešimo gale pastebi, kad apie ištremtųjų tautų ar tautelių grupių likimą mažai težinoma. Tačiau ir tai, kas pasiekė, byloja, jog ištremtieji tapo pasibašėtinomis šalčio, bėdo ir ligų aukomis.

Viešumon iškilusieji organizuoti tautos žudyti planai švedų diplomatinuose, politiniuose ir JTO sluoksniuose su kėlė ypatingo susidomėjimo.

Sąskrydis sugadino rusams nervus

„NL“ BENDRADARBIO PRANEŠIMAS IŠ BERLYNO

Nė vienas šūvis nepasigirdo iš vak. sektorių pasieniuose šiek tiek užmaskuotų kulkosvaidžių; ramiausiai palapinėse išlėjęs paruoštyje esanti kariuomenė ir policija. Bet, pamatius šalms dešimčius ir ginkluotus patrulius, ne vienam smelkėsi baisi mintis: Geriau — ne... Beveik savaitę prieš Sekmines rusų sektorius gatvėse pradėjo mėlyna spalva nustelbti kitas. Staiga prieš „didįjį ermiderį“, „demokratinio sektoriaus“ pasienius aptvėrė „l. policijos“ gyvatvorė, kiek atokiau nuo tvoros nusėjo voras kontrolierių, kurie pradėdavo Grigo bičių keliais traukti mėlynmarškinius privertė su-

alaikyti ir palaukti „baisiosios nakties“ ceremonijų. To dar neužėko — stovyklose įvedė griežtus patikrinimus su baudom, jei kas pavėluotų. Iš visų pusių apsupti, kas su audėkliais bateliais, kas su šliurikėmis, mėlynmarškiniais išsiriavo Unter den Linden eisenso pro vergų savininkus.

Iš visų pusių „liaudies policija“, iš kolonų skamba orkestrų režiamų maršai, rusų ir vokiečių kalbomis kovos dainos. Lietus žliugia, o belaukiančių eilėms, kad nenuobodžiautų, dalinamas „Freie Deutsche Jugend“ organo „Junge Welt“ sekmadieninis numeris. Pirmas puslapis — kaip reikia,

Tautos pradeda vis daugiau susiprasti ir reikalauja laisvės.

Tokių būdu Tunisas jau pa-reikalavo nepriklausomybės. Ji seka Marokas ir Alžyras. Prancūzijos parlamentas verčiamas tuos klausimus svarstyti ir pildyti žmonių valią.

Nors Afrikos tautelės dar nėra išnykęs kanibalizmas, bet ir ten jau ima skverbti laisvės ir susipratimo šviesa.

Maskvos sateliuose, nežinanti teroro ir geležinio kumščio, reiškiasi pasipriešinimas ir aiškus laisvės reikalavimas. Truks pagaliau „geležinė uždanga“ ir laisvė sušvis daugybę tautų. Tada beliks tikieji alkusiemis suvožtines. Kinoteatrai, kabaretai skyrė nemokamus seansus. Amerikiečių sektorius radijas, kai pasisotino, pakvietė viešam, čia labai mažo esančiam mišrių sprendimui, kur už mislę, ar kleptoma oru. (Nukelta į 8 pusl.)

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania. For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.
Published by Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 3A — 4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada.

Politinis veidrodis

(Pro naujausią Newsweek periskopą)

Egiptas pripažins Raudonąją Kiniją?

Vienas pagrindinių priešniuku, kad komunistinė Kinija būtų priimta į JT, yra buvęs Egiptas. Tačiau dabar jis svyruoja. Kairo vyriausybė duoda suprasti, kad ji pasirengusi susitarti su Rusija dėl Kinijos šiuo būdu: Egiptas Saugumo Taryboje parems raudonosios Kinijos išleidimą į JT, o Rusija paremsiant Egipto skundą prieš Britaniją, kad ši neįs-einanti iš Sudano. Kai tas pat įspėjimas Vašingtoną, kad iš Rusijos pirkis ginklus, įsigi Vakarai neužtikrins nuolatinio ginklų tiekimo. Tačiau JAV pareigūnai į šį faktą žiūri, lyg į mandagų šantažą.

Trigve Lie būslas perrinktas?

Dabar atrodo, kad Trygve Lie tikisi būslas perrinktas JT gen. sekretoriumi naujam terminui (5 m.). Prie šito turi prisidėti ir jo plačiai išreklamuota Maskvos kelionė. Vašingtone jaučiama, kad Lie misija buvusi persūdyta ir įsigi ji neduosianti jokių vaisių, tad galinti pakenkti Lie asme-

Ginklų kontrobanda raudoniesiems.

Neseniai Anglija, Prancūzija ir JAV susitarė stengtis, kad į pietryčių Aziją būtų sustabdyta ginklų slapta prekyba. Tačiau paskutiniai britų žvalgybos pranešimai rodo, kad JAV aviacinio benzinu laivas buvęs nusiųstas iš Filipinų į komunistų Tientsiną. Papildo mai patirta, kad viena Manilos firma pasiūliusi raudonosios Kinijos pakrančių apsaugą 25 JAV lėktuvus — naikintojus ir tam tikrą kiekį šautuvų ir šaudmenų. Tuo tarpu, britai pažadėję prancūzams laivyno paramą sustabdyti ginklų šmugelių kiniečių valtimis (junk'oms), nelegaliai plaukiojančioms tarp Kinijos ir Indo-Kinijos.

Stiprus diplomatas Iranui.

Amerikos ambasadorius Graikijoje Henry F. Grady greit bus perkeltas į Teheraną. Šis Vašingtono žingsnis yra siejamas su vis blogėjančia Irano padėtimi. Manoma, kad stipri ranka Grady Graikijos pilietiniame kare, jam atidariusi duris į Teheraną.

Nauji karo išradimai.

JAV armija turi naują ugniasvaidį, kuris daug lengvesnis už II-jo pasaulinio karo modelį. Jo apvalus chemikalais pripildomas tankas geriau pri-taikintas kovotojo pečiama, negu senasis su vertikaliu ugnies medžiagų laikytoju.

Sovietų tautų sąjunga

Susirinkusi posėdžio aukščiausioji taryba (šių savaitę), galinti būti patatytai prieš šį faktą: pripažinti sovietų tautų lygą, dabartinę Sovietų Rusijos ir jos satelitų sąjungą... Kremlius šią idėją pasirinkęs, kaip atosvarą prieš Atlanto Pakto tautų susibūrimą.

Maskva prieš atominę bombą

Paskutiniomis dienomis sovietų spauda skiria daug vietos Rusijos pasiūlymui uždrausti atominius ginklus. Maskva tvirtina, kad Rusija ne bus pirmoji, kuri panaudos atominę bombą. (Tur būt nespės pasigaminti. Vert.)

Vis karo kurstytojai

Šiuo metu trijuose Maskvos teatruose vaidinamas veikalas — „The Voice of America“. Veikalo tema: eilinis amerikie-tis nuosirdžiai nori taikos ir nėra sukvailinamas kapitalistų — karo kurstytojų propagandos. Br. Aušrotas.

Aptylusi savaitė

Praejusioji savaitė prabėgo be žymesnių įvykių lyg ir atšalant „šaltajam karui“. Sep tynetas dienų kai pasaulinės politikos viršūnėse lyg prisiklausoma, lyg svarstoma kažkas nauja, lyg kažko laukama ir delsiama.

Žodžių, pasaulinė politika truputį sudrumsta, netekusi tikrumo ir ryžtingesnio aiškumo.

kuris jau buvo nutiesęs gaires ir pradėjęs žygiuoti aiškia kryptimi ir tvirtu žingsniu.

Tiesa, JAV parlamento užsienio reikalų komisijoje užs. reik. min. Dean Achesonas plačiai kalbėjo apie paskutinę Londono 12-kos Atlanto pakto valstybių užsienio reikalų ministrų konferenciją ir tvirtai pareiškė, kad

dabartinė tarptautinė politikos būsena yra reikalinga aiškių ir ryžtingų veiksmų,

bet vis dėlto kaip tikslai to ir nematyti. Ir paskutinė prezidento Trumano kalba buvo pavesa darbo saugumo klausimams, kurie yra reikalingi ramiesiems laikams.

Kol kas, beja, nesustabdyta sena veikla. Vykdamas Atlanto pakto įsipareigojimus, JAV siunčia į Europą ginklus, kuriais priešinamasi Sovietų Sąjungos agresijai. Taipgi ekonominės pagalbos Europos ir Azijos kraštams JAV paskyrė vėl beveik tris su puse milijardų dolerių. Pažymėtina, kad palaikomos Indokinija ir Pietinė Korėja, į kurias veržiasi Maskvos drįguojami komunistai. Bet vis dėlto visa praėjusi savaitė atrodo tartum „apsnūdusi“.

Nenoromis kyla klausimas, ar tai ne Trygve Lie maskvinių maklerysčių išdava?

Ligšiol JT sekretorius tebeslepia savo planus ir Maskvos pavyzdžiu viešumai jų bijo parodyti, — tur būt nešvarūs?

Tą spėja jau visa humanistinė spauda. Taip, atrodo, ir per trečią asmenį — Achesoną — spaudą pasiekusios žinios. Pasak jas, Trygve Lie su Maskva sutaręs kelių punktų planą (Maskva prašo 20-ties metų taikos), kurį pasiūlęs Londonui, Paryžiui ir Vašingtonui. Šie dabar tą planą užgule ir bestudijuodami pritie... Galima tuo ir patikėti, nes Maskvos klastos visados painios ir kombinuotos. Studijuoti reikia, nes už jų slepiasi pinklės.

Maskva nori nudelsti laiką, nes ji mano, kad laikas dirba jos naudai.

Ji statosi naują didžiulį laivyną, kuriuo jau susidomėjo ir JAV laivyno ministeris Shermanas. Ji organizuoja rytinės Vokietijos kariuomenę, kuriai karininkus iš vokiečių ruosia Voronežo ir Maskvos karo mokyklose, neminint tų, kurių 12 veikia pačioje Vokietijoje. Ji daro prevencius Filipinuose, Malajuose, Indonezijoje. Ji ginkluotomis gaujomis ver-

žiasi į Indokiniją ir pietinę Koreją. Ji, pagaliau, atstaciūsi mirties bausmę, pati valosi viduje nuo titoistų ir kitų, nesilaikančių Stalino linijos. Jai laiko reikia. Ir rūpesčių nemažai yra.

JT darbo konferencijoje Ženevoje paaiškėjo, kad Sovietų Sąjungoje ir jos sateliuose siaučia didelis nedarbas.

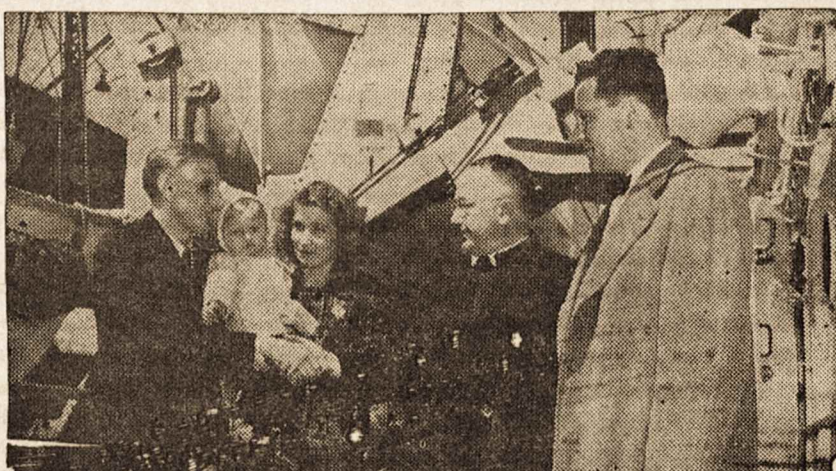
Nors ten su žmogum nesiskaitoma, bet nedarbas vis dėlto nėra naudingas. Ypač, kad Europos vakaruose pabuvę sovietų piliečiai pamatė, kad ten veikia darbo teisė ir darbininkas gali kovoti su darbdaviu dėl geresnių atlyginimų ir draudimo sąlygų, kai tuo tarpu SSRS darbininkas neturi nė mažiausios teisės. Vien už pasiūlavimą į darbą sodina kalėjimą, o už pasitraukimą iš darbo — net baudžia mirties bausme.

Maskvai reikia daugiau laiko apsitvarkyti. Išskleistos per Trygve Lie pinklės ir stabdo bet kokį judrumą.

Reikšmingas įvykis Europos vakaruose yra plieno ir anglies pramonės sudarinimas.

Prancūzijai vadovaujant, jau pradėdami konkretūs darbai, prie kurių dedasi jau beveik visos laisvosios Europos valstybės. Buvo svyravimų dėl Anglijos, tačiau išsiaiškinta, kad plieno ir anglies pramonės sąjungimas sukursis vieninga Europa, kuri galinti tapti „trečiaja jėga“, po JAV ir SSRS. Toje „trečiojoje jėgoje“ Anglijai savaime atitektų didysis svoris ir tuo pačiu vadovavimas, kuris pasaulinėje politikoje dabar yra perėjęs Amerikai. Ši gi laiai gražiai tą supraanta. Dėl svarbiau, kad ji išsivadą iš to darosi labai rimtas. Anot Achesono, kadangi JAV dabar yra pati didžiausioji jėga, tai ji ir imasi atsakingiausio uždavinio: apginti laisvę, tautų nepriklausomybę ir demokratijos principus bei jos pri-valumus,

kurie glūdi tame, kad laisvė ir demokratija sudaro sąlygas žmoniems geriau gyventi, geresnes sąlygas sau susidaryti ir, kas svarbiausia, reikštis kylančiam veiksmingumui — dinamikai. Taip kalba bendriame aptylime Achesonas.

...prieš m. kan. prof. J. B. Končius ir War Relief Services pareigūnas J. Browne, gegužės 14 d. New Yorko uoste pasitinka M. Bavarską ir šeimą, atvykusius S. S. General Ballou ir vykstančius į žemės ūkį Michigan valstybėje.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada

Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$4.00 Canada \$4.00
Užsieny \$4.50 Other Countries \$4.50
Australijoje \$5.00 Australia \$5.00
Skelbimai pagal susitarimą. Paieškojimų kaina \$ 1.00.
Adresų pakeitimai 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

Mažosios Lietuvos atsišaukimas

VISAM PASAULYJE IŠBLAŠKYTI

Broliai Lietuviai!

Mažoji Lietuva, kaip nedidelė Lietuvos dalis, šiandien kenčia visos Lietuvos kančias; ji yra toje pačioje bolševizmo priespaudoje. Mūsų visų karštas noras, kad drauge su Didžiąja Lietuva būtų atvaduoata ir Mažoji Lietuva. Atydavimo darbas tegalimas visų lietuvių pastangomis. Mūsų sąlygos, kuriomis tas darbas vykdomas, yra itin sunkios, nes mūsų žmonės, netekę savo krašto, neturi galimybių nei emigruoti, nei susikurti čia didesnių savo tautinio gyvenimo židinių. Tad, Mažosios Lietuvos lietuvių likimas yra dar sunkesnis už Didžiosios Lietuvos lietuvių likimą, ir darbas lietuvių išlaikyti reikalingas dar didesnių aukų.

Mažosios Lietuvos Taryba, atstovaudama, gindama ir kovodama už Mažosios Lietuvos išlaisvinimą ir Mažosios Lietuvos lietuvių išlaikymą Lietuvių Tautai, yra reikalinga ne tik didžiųjų pastangų, bet ir lėšų.

Didžiosios Lietuvos išlaisvinimui vadovauja VLIKAS, o Mažosios Lietuvos — Mažosios Lietuvos Taryba. Tautos Fondą administruoja VLIKAS. Nepavykus padaryti bendro visos Lietuvos išlaisvinimo organo, nepavyksta susitarti ir dėl Tautos Fondo lėšų. Neabejodami gausia jų iš Tautos Fondo, atlikome visą eilę neatidėliotinų ir būtinų

tautai darbų ir įbridome į skolas.

Turėdami užbaigti šią nenorėdami padėti ir negalėdami atsisakyti nuo pat 1918 metų mūsų didžiosiomis aukomis vykdomo Mažosios Lietuvos išlaisvinimo darbo ir Mažosios Lietuvos lietuvių išlaikymo, šaukiame pagalbą, kreipdamiesi į mūsų tautos išeiviją ir tremtinius prašydami savo auką prisidėti kartu ir prie Mažosios Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių išlaikymo Mažosios Lietuvos lietuvių tarpe.

Organizuojant birželio keturiolikąją — Genocido Dienos Minėjimą — būtina yra prisidėti prie visos Lietuvos išlaisvinimo, visų lietuvių tautybės išlaikymo ir skiriamų Didžiajam Tikslui lėšų dalį skirti ir Mažosios Lietuvos išlaisvinimo Fondan.

Apie išskirtas aukas Mažosios Lietuvos išlaisvinimo Fondan bei visais kitais Mažosios Lietuvos vairs reikalais prašome ndelsiant pranešti Mažosios Lietuvos Tarybos Prezidiumo pirmininkui E. Simonaičiui, adresu: Mr. E. Simonaitis, Detmold, Oesterhausstr. 19, Germany.

Visa Lietuva už kiekvieną lietuvių —

visi lietuviai už vieną Lietuvą!

Mažosios Lietuvos Tarybos Prezidiumas.

Didžiai liūdėdami, pranešame, kad 1950 m. birželio mėn. 4 dieną Čikagoje mirė didis kovotojas už lietuvių tautos teises, Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, buvęs Lietuvos Ministeris Pirmininkas ir tretysis Respublikos Prezidentas

Dr. Kazys Grinius

Dėl jo netekimo mūsų kovoje prieš Lietuvos okupaciją bei už Lietuvos išlaisvinimą ir už Lietuvos žmonių laisvę bei visas žmoniškas teises, — visiems Tautiečiams reisklame užuojautą.

KLCT ir NL.

Laiškai redakcijai

Didžiai Gerbiamas
Pone Redaktoriau!

Prašau būti malonus išlaistyti „Nepri. Lietuvos“ Nr. 21 tilpusią žinutę „Lietuviai dirba savo specialybeje“, kurioje rašoma, kad esu buvęs Lietuvoje Orinio susiekimo direktorium. Tikrumoje Orinio Susisiekimo Direktorium buvo ats. av. mjr. J. Špokevičius, 1940 m. bolševikų suimtas ir matyti, nužudytas, o aš buvau tos Direkcijos tarnautojas.

Antra, mano nuomone, latviams ir kitų tautybių imigrantiams sekasi geriau todėl, kad jie savo energiją panaudoja pačius save ir bendruomenę tobulinti, naujose sąlygose, o ne tarpusaviams, tarptautiniams ir tarppartiniais ginčams, ir, be to, sugeba suprasti kitų tautų dvasią ir prie jos prisitaikyti.

Ir mes sugebėtumėm užimti geresnes pozicijas, jei pasi-stengtumėm patenkinti sąlygas tų valstybių, kuriose gyvename, daugiau respektuoti-mėm kitas tautas, ir iš viso bū-tumėm labiau civilizuoti ta ir Belgijoje.

BALF FIRMININKO
MISIJA EUROPOJE

Lietuvių tremtinių proble-mos dar nepasibaigė; daugelis lietuvių užkliuvo Vokietijoje, Austrijoje ir kitur. Jiems pa-gelbėti reikia dėti ypatingas pastangas. Todėl BALF pir-mininkas visą mėnesį pašvęs pasilikusių Europoje lietuvių tremtinių reikalams. Nuvy-stengtumėm patenkinti sąly-gas tų valstybių, kuriose gyve-name, daugiau respektuoti-mėm kitas tautas, ir iš viso bū-tumėm labiau civilizuoti ta ir Belgijoje.

BALF.

P. ONUKĖ KURŠYTĖ ir p. ANTANĄ JUZENĄ, su-kūrusius šaunią lietuvišką šeimą, sveikinu ir linkiu daug laimės ir gražaus sugyvenimo ateityje.

T. Stanulis.

Istorinių įvykių prisiminimai.

Kaip atėjo Lietuvos didžiosios nelaimės dienos

SOVIETŲ SĄJUNGOS KARIUOMENĖ OKUPUOJA LIETUVĄ

1940 metų birželį Lietuva gyvena pilnas nerimo dienas. Min. pirm. A. Merkiui su Molotovu nesusikalbėjus ir Maskvon iškviestus užsienių reikalų ministrų J. Urbšį, iš Maskvos sklido grėsmingos žinios. Dėl to dienos prailgsta dideliame visos tautos laukime. Nors žinių, viešai — oficialiai nėra, bet visiems aišku, kad bręsta nedraugiingi Lietuvai įvykiai. Virš Lietuvos pakimba Maskvos siaubo šmėkla. Kremiaus meška atsistoja prieš Lietuvą piestu — leidžia ir Lietuvos kūną nagus ir apžioja jos galvą...

Saugumas patiria, kad visi Lietuvos komunistai pastatyti parengties padėtin. Jų, tiesa, bereiksmė saują, bet jie turi eiti Sovietų žvalgybos ir informacijos pareigas. Nieku kitu jie nepajėgūs pasireikšti. Prieš juos visa tauta. Jiems tenka tiktai pastumdėlių rolę. Tačiau, kad iškeltų kvailingą jų rolę, jie iš Maskvos gauna nurodymų, lyg būtų ko nors verti. Maskva, mat turi tikslo pakelti jų prestižą, kuriam ateityje numatyta rolę.

Maskvai spaudžiant, birželio 13 dieną atsistatydina Vidaus reikalų ministras gen. Skučas ir atleidžiamas iš pareigų Saugumo departamento direktorius Povilaitis.

Tai pradžia didžiosios krizės.

Tuo pačiu metu Vilniuje ir Kaune plačiai kalbama, kad prie rytinės Lietuvos sienos sutelktos SSRS kariuomenės jėgos, kurios stovi parengties stovyje. Jų tikslas visiems aiškus.

Birželio 14 d. Prezidentūroje nepaprastas Ministrų tarybos posėdis, pirmininkaujant Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai. Posėdyje dalyvauja kariuomenės vadovai ir užsienių reikalų ministerijos vadovų asmenys. Visur didžioji krizė. Visi „be galvų“. Nes Maskva stato reikalavimus be ribų. Tarp Kauno ir Maskvos nuolat veikia specialus laidas, kuris neša vis sunkenes žinias. Ir ministrų tarybos posėdis pertraukiamas tų žinių, pasiskelbimų. Posėdis baigiasi priėmimu Maskvos reikalavimų, su mažu apar-tarimu. Visuomenė to dar ne žino.

Birželio 15 d. rytą Lietuvą neoficialiai aplėkė žinios, kad atsistatydino Ministrų kabinetas.

Pasirodo, Maskva reikalauja, kad Lietuvoje būtų sudaryta nauja vyriausybė. Ir tas reikalavimas pildomas.

Dar bandoma padėti gelbėti. Naujas kabinetas pavadamas sudaryti gen. St. Raštikiui, kuris neseniai buvo viešėjęs Maskvoje ir ten lyg ir turėjęs gerą priėmimą. Gal jis pasitiks Maskvą? — naiviai kai kas galvoja. Tačiau... Ir tos žinios, kad naują Ministrų kabinetą sudaro gen. Raštikis, netrukus atkrinta, atšaukiamos. Maskvos tas nepatenkina ir Lietuvai nieko neduoda. Maskva, pasirodo, kitaip mano ir kito reikalauja. Pasirodo, kad

Maskva jau birželio 14 dieną, 24 valandą Maskvos laiku, Lietuvai iškėlė ultimatumą.

Birželio 15 d., 13 valandą tas ultimatas jau skelbiamas viešumai. Jo tekstas šis: „1. Tuojau atiduoti teismui vidaus reikalų ministrį poną Skučą ir valstybės saugumo departamento direktorių poną Povilaitį, kaip tiesioginius pro-vokacinių veiksmų prieš sove-tišką karių Lietuvoje kaltininkus.

2. Tuojau suformuoti Lietuvoje tokią vyriausybę, kuri sugebėtų ir būtų pasirengusi laiduoti garbingą Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpi-nės pagalbos sutarties įgyven-dinimą ir ryžtingai sutramdyti sutarties priešus.

3. Tuojau laiduoti laisvą praleidimą ir Lietuvos teritoriją sovietų kariuomenės daliniams, jiems išskirstyti svarbiausiuose Lietuvos centruose

tokiame skaičiuje, kurio pakaktų, kad būtų laiduotas Sovietų S-gos ir Lietuvos savitarpi-nės pagalbos sutarties vyk-dymas ir užkirsti provokaci-niai veiksmai, nukreipti prieš sovietų igulas Lietuvoje“.

Toks „draugingas“ SSRS ultimatas, Lietuvą jį turi priimti per 10 valandų.

Deja, pasirinkimo nėra: pri- imsi ar atmesi — tas pats liki-mas, nes ir priėmus, ir Lietuvą įsiveržia Raudonoji armija. Žo-džiui, Sovietų Sąjunga Lietu-vą okupuoja.

Tiesa, bandoma ultimatu-mas vykdyti, ir pirmieji du rei-kalavimai jau išpildyti: Mer-kio kabinetas atsistatydino ir naujas kabinetas pavestas su-daryti Raštikiui. Bet? Tre-čias ultimatumo punktas? Dėl jo Raštikis buvo pasiryžęs tuo jau skristi į Maskvą lėktuvu, bet... tuojau gautas atsaky-mas, kad tai bus bergždžias žy-gas, nes Kremliui Raštikiui kan-didatūra nepriimtina. Kol kas vėl lieka Merkio kabinetas.

Bet vieni įvykiai seka kitus galvatrūkčius.

Birželio 16 dieną 15 valandą 16 valandą skelbiamas naujas Sovietų Sąjungos ultimatas Lietuvai, tiksliau — Lietuvai Maskva diktuoja štai ką:

„Sovietų Sąjungos Liaudies Komisarų tarybos pirminin-kas ir užsienių reikalų komisa-ras Molotovas įteikė tokius rei-kalavimus:

1. Sovietų Sąjungos kariuo-menė birželio 15 dieną 3 val. po pietų pereis Lietuvos sieną šiose vietose: Eišiškiuose, Dru-skininkuose, Gudagojo stoty-jė, Druskininkeliuose, Dūkšte ir Pabradoje;

2. Atskiros Lietuvos sieną perėjusios Sovietų Sąjungos kariuomenės dalys įžengs į Vilnių, Kauną, Raseinius, Panevėžį ir Šiaulius;

3. Keli Sovietų Sąjungos ka-riuomenės dalių išsiskyrstimo punktai bus nustatyti susitarus iš Sovietų Sąjungos pusės ge-nerolui Pavlovui ir iš Lietuvos pusės — generolui Vitkauskui;

4. Generalas Pavlovas su ge-nerolu Vitkausku susitiks Gu-dagojo stotyje birželio 15 d. 8 valandą vakaro. Nepagėdauja miems nesusipratimams ir konfliktams išvengti Lietuvos valdžios organai tuoj įsako ka-riuomenei ir gyventojams ne-trukdyti Sovietų Sąjungos ka-riuomenės judėjimo Lietuvos teritorijoje“.

4 valandą po pietų paskelb-tas nurodymas, kaip kas turi įvykti, o Raudonoji armija riedėjo per Lietuvos sieną. Apie 3 val. p. p. ji jau peržengė ją; apie 4 val. p. p. ji pasiekė Vil-nių ir apie 7 val. vakaro riedėjo per Kauną — Laisvės alėja, Savanorių plentą. Tankai tuo pat metu riedėjo per Lietuvos kaimus, miestus, miestelius... (Ir tegu įrodo komunistai, kad tai buvo laisvas Lietuvos prisijungimos prie Rusijos, ne okupacija).

Jau temstant visas Vilnius, visas Kaunas ir visa Lietuvos žemė vaitojo ir drebėjo nuo So-vietų Sąjungos tankų, patrankų, o padangės užė, vaitojo ir aimanavo nuo sunkiųjų Rusi-jos bombonesių...

Žmonės persigandę ir susi-rūpinę žiūrėjo iš tolo į atslen-kantį karo ir okupacijos sliabi-ną. Tiktai kelių žydukų gru-pelė, ta pati, su kuria Palec-kis „žygiavo“ iš SSRS atstovy-bė pareikšti padėką už Vilnų (Vilno vašė — Litva naša...), susimetusi Kauno Savanorių plento ir Laisvės alėjos kampe užkūmusiomis gerklėmis rėkė „ura“...

Pirmiesiems Rusijos kariuo-menės daliniams perriedėjus per Kauną, pasklinda žinios, kad

į Kauną Maskva jau pri-siuntė savo komisarą De-kanozovą, kuris tvarkys Lietuvą.

Okupantas, kaip matome, iš anksto jau viską buvo supla-nęs ir viskam pasiruošęs. O Raudonarmiečio „pabėgimas

per vandentiekio vamzdį“ bu-vo tikrai Krilovo pašakėčios vilko priekabis prie ėriuko, kad jis „drumsčia vandenį“, kurį vilkas turis gerti...

Tą pat vakarą jau sužinoma, kad iš Kauno

Kybartų kryptimi pasi-traukė Respublikos Pre-zidentas Antanas Smetona. Jį palydėjo krašto apsaugos mi-nisteris gen. Kazys Musteikis ir kiti. Prezidento pareigos, kaip vėliau aiškėja, perduotos Ministeriui pirmininkui Anta-nui Merkiui.

Vyksta perversmas — visi aiškiai mato.

O per Lietuvą eina ir eina naujos kariuomenės voros. Juo tolyn, juo skurdesnės ir bied-nesnės. Tikrai visos ginkluo-tos. Komandieriai atkišę pil-vus ir pryšaki, atmaukę kepu-res, — kaip klausmaženkiai. Daugumas jų išsikvėpinę kve-palais „Moskva“, bet pro kve-palus veržiasi surūdijęs pra-kaštas. Dažno miline šliaužia „tankai“...

Birželio 16 d. be palio-vos riedėjo per visą Lie-tuvą tankėtos, artilerija, kavalerija.

Padoresnieji rusai įspėjo miestų gyventojus: pirkite šiandien, nes rytoj jau nieko nebus... kaip ir pas mus Ru-sijoj. Todėl iš ryto buvo ap-

gultos krautuvės...

Tuo tarpu susirinkę į eiles prie krautuvų žmonės stebėjo „galingąją“ raudonąją armiją: apdulėjusią, nešvarią, liesą, sunykusią, apiplyšusią. Aik-liai nekaustyti slidinėjasi ant ikaitousio gatvių asfalto. Pasi-baisėtina biedna ir nyku. Bet jų masės, jų jėgos persvara. Teisė, žmoniškumas — jiems neegzistuoja. Diktatorius Sla-linas su klika išgaidė — ir ta masė žmonių priversta vykdyti jų valią, valią partijos, ku-ri nieko kito pasaulį nepripa-žįsta.

Pridengti savo žygiui, „gu-lingoji“ nušauka du Lietuvos pasienio policininkus, kurie, girdi, pasipriešinę milijoninei Rusijos kariuomenei...

Pasklinda dar viena sen-sacinga žinia: Lietuvon iš Italijos sugrįžo prof. A. Voldemaras.

Visi stebisi. A. Smetona iš-vyko į Kybartus, pasiryžęs vykty toliau, o Voldemaras su-grįžo. Kaip tą aiškinti? Ir kal-bų begalės.

Visas viltis ko nors neblogo susilaukti žlugdo radiofono skebiama per radiją žinia, kad R. Prezidentas išvyko į užsie-nį. Ligtol žinios buvo nevie-šos. Jei Prezidentas pasitrau-kė, tai geresnių viltių nėra.

(Nukelta į 7 puslapį)

JUOKDARIAI...

„Liaudies Balsas“ parašė teisybę.

„LB“, iš kažkur pasiėmęs mintį, rašo, kad veltui kai kas abejoja, jog šis komunistų laikraštis įstengs eiti. Ir tvirtina, kad „LB“ nesustos. Tai yra teisybė. „LB“ tik-rai nesustos. Bet ne todėl, kad jo išeina tikrai 700 ar 600 egzempliorių. Bet kad „LB“ tu-ri neišsenkamų pajamų šalti-nius. Pinigų jam tikrai už-teks.

Visi nori taikos — tiktai Maskva ne.

„LB“, rašydamas apie Trygve Lie kelionę į Europą, pažymi, kad visur ir visi žmo-nės nori taikos. Tai yra tiesa. Tiktai „LB“ nerašo, kad Maskva nenori taikos. O tai taip pat yra tiesa.

Naujas komunistų propagan-dos triukas.

Pruseika „Vilny“ rašo, kad jam būnant Detroite „nauji draugai katalikai gausiai pa-rėmė „Vilnį“.

Išėitų, kad katalikai remia komunistus? Bet Pruseika, ži-noma, meluoja. Kol Pruseika nepaskelbs tų „katalikų“ pa-vardžių, niekas kitaip to jo pa-sakymo nesupras, kaip kad naują komunistų propagandos triuką.

Apie hererus ir lietuvius.

„Vilnis“ rašo apie Afrikos tautą hererus, kuriuos esą skriaudžia Pietų Afrikos val-džia.

Jeigu tikrai skriaudžia, tai, žinoma, negerai. Kiekvienai tautai ir kiekvienam žmogui reikia duoti visas žmoniškas teises. Bet...

Kodėl „Vilnis“ tų teisių ne-reikalauja lietuviams? Heru-rus iškrausto iš jų gyvenamų vietų, — tai negerai. O kai lie-tuvius Maskva krausto iš jų gyvenamų vietų — tai gerai? Kai herarams atima žmoniškas teises ir suvaržo jų laisvę — tai negerai, o kai lietuviams okupantai rusai atima teises ir turtus, — tai gerai? Tai kokią gi čia logiką ir kokią čia tei-sybę?

Giria laisvę, o perkasi vergiją.

Nesiginčysime, kad pagal „Vilnį“ sovietuose yra tikras rojus. Tebūnie. Bet kodėl ta-da renkami pinigai kaip nors išpirti Andriuliui ir kitiems komunistams teisę pasilikti Amerikoje? Jeigu sovietuose rojus, tai kam pirkty gyvenimą Amerikoje, kurioje, pagal tą pačią „Vilnį“, yra tikrai ver-gija? Ar gi čia ne kačių juo-kai?

Klaidina ir juokina?

Kampuočių Juozas „Vilny-jė“ rašo: „Sibiras lietuviams taip pat priklauso, kaip ir Lie-tuva. Lietuviai yra lygiatei-siai piliečiai visų Sovietinių So-cialistinių Respublikų Sąjun-gos. Ir lietuviai turi teisę ne-tik važinėti, bet ir jų turtais naudotis, o jeigu panorėtų, tai gali ir apsigyventi, pavyz-džiui, kaip mes Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenam kur norim, kur patinka.

Buvę tarnai ir tarnaitės da-bar jaučiasi laisvi piliečiai, jie tą brangina ir naudojasi, va-žiuoja kur nori, gyvena kur patinka. Taip ir jūs, ponai, važiuokite kur norėsite: vieni į Australiją, kiti į Braziliją, o daugelis panorėję atvažiuoti į Jungtines Amerikos Valsti-jas, na, ir išvežiojo jus po vi-są pasaulį. Ir kas tame blogo? Kas blogo? — O gi tas, kad tame nėra tiesos.

Lietuviams Sibiras tiek pat priklauso, kiek ir Amerika ir Australija. Lietuviai nėra ly-giateisiai piliečiai Sovietų Są-jungoje jau vien dėl to, kad jie iš viso yra beteisiai. O kokie gi jie lygiateisiai, jeigu rusai iš jų atima nuosavybę ir išveža į Sibirą? Lietuviai ant rusų tokių teisių neturi. Tai kokią gi čia lygybę?

Lietuviai negali apsigyventi taip, kaip Amerikoje, kur nori, jeigu juos krausto prievarta, tai kaip jie gali apsigyventi pagal savo norą? Niekur sovie-tinis pilietis, iš viso, neturi teisės laisvai kilnotis: sovietinis žmogus yra prie vietos pririš-tas ir be valdžios leidimo nie-kuo neturi teisės persikeiti. Be to, be leidimo jis negali va-žiuoti traukiniu, nei plaukti lai-vu. Jau jeigu ten taip gera būtų gyventi, tai ko bėgtų iš ten mi-lionai žmonių? Juk net patar-tė yra: „Nuo gero gyvenimo nikas nebėga“. Nebūtų bėge ir vad. dipukai. Ir apie juos Kampuočių Juozas rašo nete-sybę, nes jie negalėjo laisvai pasirinkti šalies, į kurią jie no-rėtų vykty.

Ir čia jie buvo beveik prie-varta išgabenti į tuos kraštus, viena, kurie juos priėmė, an-trai, į kuriuos pasiūlė vyktyti ir, trečia, kad negalima buvo pa-silikyti Vokietijoje ir noromis ar nenoromis teko kur nors va-žiuoti. Ar tai laisvas pasirinki-mas?

Jeigu Kampuočių Juozas to nežino, tai dovanotina, bet daug ką, atrodo, jis galėjo ži-noti. Tai kam tada kvailinti nežinančius ir juokinti žinan-čius? Mandrappkis.

Mažoji Lietuva ir mes

RAŠO V. PĖTERAITIS.

„Prie jūros aukštaičiai, ...
Prie jūros žemiai, ...
Prie jūros visa Lietuva!“

Nepriklausomą Lietuvą gyvendami, drąsiai ir be baimės traukėme šią dainą. Šiuos žodžius dainavome linksmuose pobūviuose. Jie galingai skambėjo politiniam dangui besinaukiant.

Mažoji Lietuva paskutiniuosius laisvojo gyvenimo metus buvo mūsų dėmesio centre. Linksmai mus nutekdavo ekonominis Klaipėdos miesto ir uosto atkurtimas, į kurį veržėsi aktyvus mūsų jaunimas, o liūdnai — kultūrinis ir politinis mažlietuvių gyvenimas užmūnėje, kur hitlerinis jaunimas akmenis laidė į lietuvių patriotus.

Skaidu buvo žiūrėti į užmūnėčių daromas skriaudas, bet dar skaudžiau pergyvenome 1939 metus, kada kovo 22 dieną nacių Vokietija į ją ir apgaule privertė Lietuvos Respubliką atsisakyti Klaipėdos krašto Vokietijos naudai.

Šis įvykis buvo pirmasis stiprus smūgis Lietuvos Nepriklausomybei. Jis sukrėtė visus lietuvių, kur jie begyventų. Bet labiausia nukentėjo vietiniai lietuviai, su ta diena netekę ekonominio, politinio ir bet kokio kultūrinio gyvenimo. Vieni jų pasitraukė į Didžiąją Lietuvą, kiti buvo ištremti iš Mažosios Lietuvos, o aktyves-

nieji sodinami į kalėjimus ir kiojos partijos atstovauja ją iš koncentracijos stovyklas. Li kusieji gyveno kaip zuikiai po lapu, drebėdami dėl savo gyvybės.

Kurį siaučiant mūsų visų likimas buvo toks pat neužtikrintas. Okupacijos, teroras, kalėjimai, trėmimai skaudžiai palietė visus mus. Nelaimė nelaimę vijosi. Visus spaudė neaprašomi vargai ir neišiki ateitis. Nebebuvo nei noro, nei galimybės domėtis vakarinėmis lietuvių apgyventomis sritimis.

Didžiajam Reichui subyrėjus, mes, atsidūrę tremtyje, su gužėjome ir tarptautines stovyklas. Kiek atsipeikėję nuo karo šmėklos, pradėjome puoselėti įvairius planus nuturtos tėvynės atkūrimui. Nekantariai laukėme tos valandos, kada buvę sąjungininkai susikibis ir išlaisvins mūsų brangias tėviškes nuo priespaudos ir teroro.

Didesnė Mažosios Lietuvos lietuvių dalis liko vokiečių ūkyje. Jiems, kaip buvusiams Vokietijos piliečiams, nebuvo lemta naudotis tarptautinių organizacijų globa ir parama. Tad jais rūpintis pradėjo Mažosios Lietuvos Taryba, kurios tradicijos siekia dar kaizerinius laikus ir kurioje visos vietinės lietuvių partijos susijungusios kovoja prieš suvokietinimą.

Vis labiau gilindamiesi į Lietuvos ateitį, prisiminėme ir Mažąją Lietuvą. Kur ji, ko-

vos noras ir interesai būtų atstovaujami mažlietuvių.

Šita jos norą ir teisę sveikina visa lietuvių tauta. Kur lietuvių begyventų, jie nuoširdžiai remia tą idėją. Keliamas Mažosios Lietuvos Tarybos atstovavimo klausimas VLIKE per spaudą, išnešamos rezoliucijos mitinguose ir rinktinėse atstovų suvažiavimuose. Bet viskas be pasekmių. Mažosios Lietuvos atstovo praveisti nepasisekė nei atskiroms partijoms nei tremtinių masei. Bet noromis ar nenoromis praveista didelė propaganda Mažosios Lietuvos politiniu klausimu. Mažoji Lietuva šalia žinių iš pavergtos tėvynės ir Lietuvos išlaisvinimo kovos virto mūsų domėjimosi centru.

Vis labiau besigilindami į šio klausimo politinę pusę, užmūnėme ekonominę ir kultūrinę mažlietuvių tremtinių gyvenimą. Tiesa, mums Vokietijoje begyvenant, sunku buvo konkrečiai ką nors pasiūlyti ir padėti. Dabar, atvykus į užjūrį, kitokios perspektyvos.

Mums, kaip buvusiems Lietuvos Respublikos piliečiams, daugiausiai pavyko išvykti į draugiškas šalis ir pradėti labiau užtikrintą gyvenimą. Bet Mažosios Lietuvos gyventojams labai retai pavyko išemigruoti iš Vokietijos. Mes šiame žemyne gyvenantieji, draugiškas šalis ir pradėti labiau galime žiūrėti į ateitį, materialiai ir kultūriškai stipriai aprūpinti negu likę Vokietijoje mažlietuvių. Turime pakankamai stiprių spaudos darbuotojų ir visuomenės veikėjų. Esame apsirūpinę lietuviška spauda ir įvairiausiomis kultūrinėmis ir ekonominėmis organizacijomis. Bet Mažosios Lietuvos gyventojai negali tuo didžiuotis. Didelė dalis veikėjų yra žuvę karų audrose, nemažai jų išskankinti koncentracijos stovyklų, pavargę ir nusilpę. Be to, sunkios ekonominės sąlygos baigia jų jėgas išsemti. Dėl šių sąlygų jie sunkiai beįstengia atgaivinti lietuvišką spaudą. Teko girdėti, kad šiomis dienomis britų zonoje pasirodys vėl mažlietuvių.

Pavergtoje Lietuvoje

VAGYS IŠ PLAČIOSIOS TĖVYNĖS

Šilutės sūrių ir sviesto direktorius rusas Rutkovas, atkeltas į šią vietą iš tolimosios Rusijos, kaip rašo „Tiesa“, „savo tarnybinių padėčių panaudojo įvairioms suktymėms ir asmeniškam pasipelnymui“. Centro organai nusiuntė reviziją į jo darbus patikrinti. Komisija nutarė Rutkovą iš darbo pašalinti be teisės sugrįžti į tos ministerijos tarnybą ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

ŠAKOTI KVIEČIAI

„Tarybiniai“ laikraščiai paskelbė, kad T. Lietuvoje jau auginami šakoti kviečiai, kuriuos išauginęs SSRS akademikas Lysenko. Kviečio šiaudas turįs tris varpas, sveriančias tiek, kiek 19 paprastų vienstypių kviečių varpų. . .

Dėl to prisimena rusų pasikalbėjimas su armėnu:

— O kokios pas jus bitės?
— Kaip karvės.
— O aviliai?
— Paprasti, aišku. . .
— Taip kaip jos gali įlįsti?
— Šiuo atveju, kalbant apie trišakius kviečius, kurių trys varpos lygios devyniolikai hg šiol žinomų kviečių varpų, taip norisi paklausti:
— O šiaudai? . . . (Z).

RUSINA LIETUVISKUS VIETOVARDŽIUS

Hitleris vokiečių Mažosios Lietuvos vietovardžius ir, pav. Eitkinus pavadino Eidtkau, taip pat rusas Bičkovas.

Pilkalnė - Bergbergu ir tt. O Stalinas Karaliaučių pavadino Kaliningradu, Įsrutę Černiakovskiu ir t. . .

Visi okupantai ir smurtininkai yra padaryti ant vieno kur palio.

BEBRAI LIETUVOJE

Bebrasis yra garsi Kanada. Iš čia ir visą pasaulį yra eksportuojami bebrų kailiai ir iš bebrų liaukų gaminamieji vaistai (Castoreum canadensis).

Dabar sovietinė spauda girtasi, kad iš Gomelio srities į Lietuvą esą atgabenta bebrų, kurie įveisti Ukmergės apskrityje, Kartušos upės pakrantėse.

„Vargonai šlovina Stalino vardą“ — rašo „Tiesa“, XII, 23. Atrodo, kad šie muzikos instrumentai dabar paskirti naujo dievo tarnybai. . .

J. Žiugžda pašalintas iš švietimo Komisarų pareigų.

„Lietuvos Kolūkiečiai“ — mėnesinis žurnalas kochozininkams jau pasirodė Lietuvoje. Jis leidžiamas rusų ir lietuvių kalbomis.

Povilas Sklėrius yra paskirtas hydromelioracijos fakulteto dekanu Kauno universitete. Jis esąs apdovanotas net dviem ordenais.

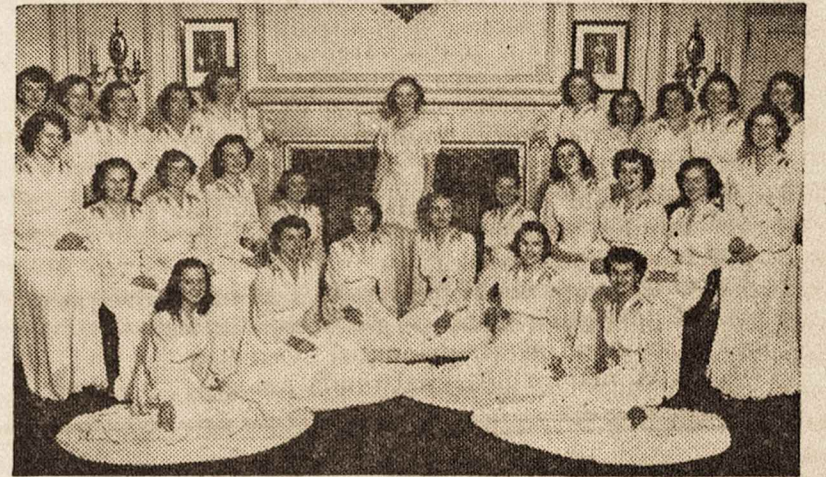
Kuršėnų apskritį administruoja rusas Pokusajavas. LKP(b) Kuršėnų apskrities komiteto sekretorium paskirtas taip pat rusas Bičkovas.

vesta didelė propaganda Mažosios Lietuvos politiniu klausimu. Mažoji Lietuva šalia žinių iš pavergtos tėvynės ir Lietuvos išlaisvinimo kovos virto mūsų domėjimosi centru.

Vis labiau besigilindami į šio klausimo politinę pusę, užmūnėme ekonominę ir kultūrinę mažlietuvių tremtinių gyvenimą. Tiesa, mums Vokietijoje begyvenant, sunku buvo konkrečiai ką nors pasiūlyti ir padėti. Dabar, atvykus į užjūrį, kitokios perspektyvos.

Mums, kaip buvusiems Lietuvos Respublikos piliečiams, daugiausiai pavyko išvykti į draugiškas šalis ir pradėti labiau užtikrintą gyvenimą. Bet Mažosios Lietuvos gyventojams labai retai pavyko išemigruoti iš Vokietijos. Mes šiame žemyne gyvenantieji, draugiškas šalis ir pradėti labiau galime žiūrėti į ateitį, materialiai ir kultūriškai stipriai aprūpinti negu likę Vokietijoje mažlietuvių. Turime pakankamai stiprių spaudos darbuotojų ir visuomenės veikėjų. Esame apsirūpinę lietuviška spauda ir įvairiausiomis kultūrinėmis ir ekonominėmis organizacijomis. Bet Mažosios Lietuvos gyventojai negali tuo didžiuotis. Didelė dalis veikėjų yra žuvę karų audrose, nemažai jų išskankinti koncentracijos stovyklų, pavargę ir nusilpę. Be to, sunkios ekonominės sąlygos baigia jų jėgas išsemti. Dėl šių sąlygų jie sunkiai beįstengia atgaivinti lietuvišką spaudą. Teko girdėti, kad šiomis dienomis britų zonoje pasirodys vėl mažlietuvių.

„Bet tiek materialinė tiek kultūrinė parama nepakankama. Ją reikia sustiprinti. Tai atsiekti galėsime, tik organizuotai veikdami. Montrealio Mažosios ir Didžiosios Lietuvos lietuviams, pasitarusiems šiais opiais klausimais, kilo mintis įsteigti Mažosios Lietuvos bičiulių draugiją. Aš manau, kad Montrealio pavyzdžiu seks ir kitos lietuvių bendruomenės, efektingai norėdamos padėti mažlietuvių tremtinių vargą sušvelninti, o montrealiečiai noriai prisidės prie šios, kad šiomis dienomis britų zonoje pasirodys vėl mažlietuvių.

27 mergaičių Armadale choras 15 minučių programą duoda per CBC 7 val. vakaro šeštadieniais.

Lietuvio nuotikiai Stalingrado ugnyje

RAŠO ST. JOGAUDAS

„Likimas žaidžia žmogumi“, sako senas rusų priežodis. Nors apatiški slavų žmonės pernelyg juo dangstosi, no rėdami pateisinti sava nepasidėjimą, apatiškumą, apsišildimą, tačiau, iš tikrųjų, kartais nutinka taip, kad nieko ne dėti žmonės įkrinta, kaip sakoma, į „verdantį katilą“, visai be savo kaltės, o dėka susidarusių aplinkybių. Taip buvo ir vienam Kauno studentui, dėka nelemtų aplinkybių, įkliūvusia mi Stalingrado ugnį, iš kurios jis vos beįsėjęs savo kailį, per plauką išsisukdamas nuo „malonaus“ pasimatymo su gultine. . .

Atminimai slenka, kaip kino filmoje. Tai buvo aną gražią 1941 metų vasarą.

Nors „medaus mėnuo“ Stalino ir Hitlerio meilėje jau buvo prabėgęs, bet niekas dar nemanė, nelaukė, kad vienas kitą taisydamas šarvuotu kumščiu užbaigtų tokį trumpą „ėgonų romaną“.

Kauno ir Vilniaus universitetų studentai praktikavo ant egzaminų ir ruošėsi vasaros atostogų. Antanas S., kaip ir kiti, svajojo apie atostogas tėviškėje prie Panevėžio, linksmą šienapjūtę ir tt., kai visai netikėtai įvykiai prispaudė jį prie sienos.

Pirmiausia, dideli išvežimai, pradėti Stalino „nužemintų tarnų“ birželio 13 — 14 d. ir pagaliau, kaip perkūnas iš giedro dangaus, birželio 22 d. kad šiuo momentu tas jaunuolis įvykiai. Kai geležinės vokie-

čių kolonos, staigiu smūgiu pradėjo invaziją į bolševikų „rojų“, apgaule atsimokėdami už apgaule, atseit dar ruošiamą. Sako, „tu mane nori rytojose, apatiškumą, apsišildimą, tačiau, iš tikrųjų, kartais nutinka taip, kad nieko ne dėti žmonės įkrinta, kaip sakoma, į „verdantį katilą“, visai be savo kaltės, o dėka susidarusių aplinkybių. Taip buvo ir vienam Kauno studentui, dėka nelemtų aplinkybių, įkliūvusia mi Stalingrado ugnį, iš kurios jis vos beįsėjęs savo kailį, per plauką išsisukdamas nuo „malonaus“ pasimatymo su gultine. . .

Motociklininkai nuo dulkių buvo balti, kaip malūnininkai. Pirmasis iš jų pristabdė savo „geležinį arklį“ ir spiegiandū balsu metė klausimą: „Kas žino, kur yra Ukmergės plentas? Žiopių minia nukorė nosis, net prasiskyrė iš nustebimo, kuris iš jų pasakys vokiškai, kur tai yra? Antanas, kaip studentas, mokėjo daug vokiečių kalbos žodžių, bet dabar ant greitųjų nemokėjo jų tinkamai sudėlioti. Vokietis gana mandagiai parodė į laisvą sėdynę — vadinasi, važiuok ir pristu parodyk. Čia ir prasidėjo jo, kaip vertėjo ir „kalbų žinovo“ (kokiuo gali būti pirmametis „fuksas“), karjera. Žinoma, pradžioje, vokiečiai maloniai dėkojo ir siūlė cigarečių, net kai sužinojo, kad jis net rusų kalbos kelis žodžius mokąs, jie sumetė, kad šiuo momentu tas jaunuolis jiems gali būti „labai nau-

dingas“ žmogus ir jokių būdu šaudys už pabėgimą iš „darbo, nebenorėjo paleisti, o paėmė vietą“.

„laisvų“ talkininku.

„Ko, tu nori pas mamą?“ — prie jo priejo vokiečių karininkas su šypsena: „juk Maskva bus mūsų po dviejų savaitių, o po 6 savaičių visa Rusija bus kaput. Tada atvešim tave, kaip didelį poną, gyvą ir sveiką atgal. Tū juk nieko neatsitiks, tu juk — ne kareivis, o grįši namo daug ko naujo išmokęs“.

„Bet — teorija visada skiriasi nuo praktikos! Mūsų Antanui teko tai ant savo kailio išbandyti. Dauguva, Gomelis, Velikijs Luki. Jis dar vis — ne kareivis, tik valgė iš jų katilo ir gerė juodą karčią kavą. Pagaliau, kai jo juodas švarkas, kelnės nuplyšę, davė jam naujas, bet karškas, uniformą. Išėitų „very sorry“, kitaip negalime, nes neturime“. Kariumenė smokingų ir juodų kelnų savo sandėliuose ne laiko, bent jau į frontą neviežioja, kad ir laisviems talkininkams.

Po kelių mėnesių Antanas įsijutino, kad „guminis frontas“ lankstosi, lankstosi atgal, o nebe link Maskvos. Jam gauruotas nacių karininkas su niurzgėjo, kad tai daroma ilgos fronto linijos ištiesinimui.

Kodėl ilgą liniją negalima ištiesinti einant pirmyn, o reikia trauktis atgal — Antanui nebuvo aišku. Kilo galvoje mintis, kad vokiečiai meluoja, (pasirodė, kad taip ir buvo). Bet kitos išeitys nebebuvo — visi tiltai atgal sudeginti, negi prašys bihiet Polockas — Pa nevyžys, nes juk ir keleiviniai traukiniai fronto zonoje nekur suoja. O begte pėsčiomis — ne kur pabėgsi, pagraus ir su-

skleidė muziką iš tolimo Berlyno, skambėjo maršo garsai, primena švarius kambarius, nuo —40 laipsnių Celsijaus šalčio ir apacioje tirtos susitraukusių raudonarmėčių eilės, lyg alkanų vilkų rują, kalendami dantimis laukia nusilei džiančios šiltos žmogienos ir kraujo. . .

Staiga visi šio keisto laivo pasažieriai lyg susitarę, atsuko pirštais baksnodami į Antaną: „o juk štai čia yra vienas litaeris!“ — tartum išmesdami jį vieną žemėn palengvins tą krovinį, kur vietos buvo tik dėl 120, o įsėdo kone 200. Antanas iš jų to nelaukė, nesitikėjo, per tuos ilgus mėnesius buvo gerai susigyvenęs, daugelio net mėgiamas, bet sakoma, tik bėdoje pažinsi tikrąjį draugą. . .

Iš siaubo jis ėmė rėkti iš visų jėgų, kaip laukinis žvėris. Jei vokiečiai nuleidimas žemyn reikėtų tik kietą belaisvio lagerį, tai jam, lietuviui — žiauria mirtį — iš karto, be jo kitių išsisteisimui. Pagaliau jam akyse pradėjo suktis raudonos, žalios liepsnelės ir kai jis atgavęs sąmonę pažvelgė pro rundinę langą, oras buvo pilnas parašutų. Šaltu mecha niko parėdimu, ne jis, bet jo besotiai „kovos draugai“, kaip grybai, šilkiniais lietsargiais „plaukė“ į Stalino rojų. . .

Lėktuvas išsilygino ir po potas į vidų. Greit lėktuvas pakilo į orą, bet pradėjo šokinėti lyg per oro duobes, aukštyn, žemyn iš apačios priešlėktuvių nės bolševikų artilerijos tirštai ppsaudomas.

„Dolis žmonių turi būti nuvesta žemėn su parašutais, nes per daug įsėdo“, negailėsingo teisėjo balsu pareiškė lėktuvo mechanikas. Šaltas šiurpas kiekvienam nuėjo per nugarkaulį, kad tik ko išmoko. .

„Dolis žmonių turi būti nuvesta žemėn su parašutais, nes per daug įsėdo“, negailėsingo teisėjo balsu pareiškė lėktuvo mechanikas. Šaltas šiurpas kiekvienam nuėjo per nugarkaulį, kad tik ko išmoko. .

„Dolis žmonių turi būti nuvesta žemėn su parašutais, nes per daug įsėdo“, negailėsingo teisėjo balsu pareiškė lėktuvo mechanikas. Šaltas šiurpas kiekvienam nuėjo per nugarkaulį, kad tik ko išmoko. .

vių mėgiamas „Keleivis“, se niau sėkmingai žadinę tautinį susipratimą Mažoje Lietuvoje. Bet dėl lėšų stokos nežada dažnai apiankyti senus skaitytojus.

Tokioms aplinkybėms esant, reikia ieškoti būdų sutelkti savo jėgas pagerinti Mažosios Lietuvos lietuvių tremtinių ekonominę ir kultūrinę gyvenimą. Susidomėjimas politiniais vakariečių lietuvių klausimais labai ryškus. Neabejoju, kad jis toks pat stiprus ir ekonominiams bei kultūriniais klausimais. Šią gan apčiuopiamai parodė ir Kanados lietuviai. Pavyzdžiui Val d'Or lietuvių tremtiniai atsiuntė pradžiai kelias dešimtis dolerių vargšantiems mažlietuviams tremtiniam. Kiti vėl pasiuntė siuntinėlių seneliams, skurdžiai gyvenantiems Vokietijoje. Tas rodo, kad mūsų visuomenė gyvai domisi ir materialine mažlietuvių padėtimi.

„Bet tiek materialinė tiek kultūrinė parama nepakankama. Ją reikia sustiprinti. Tai atsiekti galėsime, tik organizuotai veikdami. Montrealio Mažosios ir Didžiosios Lietuvos lietuviams, pasitarusiems šiais opiais klausimais, kilo mintis įsteigti Mažosios Lietuvos bičiulių draugiją. Aš manau, kad Montrealio pavyzdžiu seks ir kitos lietuvių bendruomenės, efektingai norėdamos padėti mažlietuvių tremtinių vargą sušvelninti, o montrealiečiai noriai prisidės prie šios, kad šiomis dienomis britų zonoje pasirodys vėl mažlietuvių.

Anglų kalbos raida ir sąranga

RAŠO V. PĖTERAITIS.

b. Senoji anglų kalba (—1100)

Apie anglų kalbą pradedama kalbėti tik tada, kai germaniškos kiltys išveržė į Britanijos lygumas, atitrūko nuo kontinento pasilikusių germanų ir naujose aplinkybėse pradėjo vystyti savo šnektas. Tai įvyko penktam šimtmečiui. Bet iš tų laikų neturime dar jokių kalbinių paminklų. Pirmieji rašytiniai paminklai iki mūsų dienų išlikę yra iš VII šimtmečio. Dabar jau iš rašto galime sekti anglų kalbos raidą.

Senoji anglų kalba pasižymi dar gana pilnomis kaitybės formomis (nors jau nebetokiomis gausiomis; kaip liet. kalba) pvz. daiktavardis dom vienas-kaitoje turėjo golūnes — es ir — e, o daugiskaitoje — as, — a, — um: dom, domes, dome, dom ir domas, doma, domum,

domas. Senajam anglų kalbos periodui besibaigiant, maždaug X — XI amž., ir šios formos išnyko. Visų pirma visi skirtingi balsiai virto bespalviu e garsu, taip kad šiuo atveju iš šešių skirtingų formų beliko tik keturi: dom, domes, dome ir domen, o vėliau jau tik dvi: dom ir domes.

Jei linksnių srityje įvyko prastinimas, tai to dar negalime pastebėti pačioje kalboje. Panašiai kaip lietuvių kalboje yra begalybės išsireiškimų viename ir tam pačiam daiktui, taip ir senoje anglų kalboje. Mes pvz., pažįstame pilkumui išreikšti: raibas, kanapėtas, rai nas, šemas, širmas arba rudumui: rudas, raudas, sartos, bėras, dvyilas. Kiekvienas jų turi kiek kitokią atspalvį ir spėcialiai tik tam tikriems gyvu-

liams vartojamas. Moderniosios kalbos neturi tų specifinių išsireiškimų, o dažniausia viena bendrą išsireiškimą taikoma visiems reikalsams. Bet senoje anglų kalboje buvo panašiai kaip dar ir šiandien lietuvių kalboje. Su kuriais daiktais dažniau tekdavo susidurti, tai jau senieji anglai turėjo net keliolika išsireiškimų. Karžygiui, mūšiu, jūrai, laivui jie pažinojo keliolika išsireiškimų. Pvz., laivui senuose raštuose randame: bat, brimhengest, flota, flotscip, merebat, merehengest, naca, saeflota, saehen gest, scip ir tt. Vieno bendro pavadinimo vargu ar būta. Kiekvienas be abejo kiek kito kį laivą išreikšė: Taip kaip mes pažįstame daugiau išsireiškimų, anghiskam žodžiui to wash, pvz. plauti (rankas), prausti (veidą), trinkti (galvą, avis), skalbti (skalbinius), maudyti (vaiką), mazgoti (indus), taip ir senieji anglai pažino keletą, pvz. wascan — skalbti (skalbinius), tinkti (avis), othwen — plauti (veidą, rankas, kojas). Dabartinėje anglų kalboje beliko tik vie-

KULTURINĖ KRONIKA

POEZIJOS ANTOLOGIJA

„Lietuvių Dienos“ leidžia penkių poetų poezijos antologiją, kurioje bus idėti Kazio Bradūno, Juozo Kėkšto, Vytauto Mačernio, Henriko Nagio ir Aloizo Nykos Niliūno eilėraščiai.

ANGLO KNYGA APIE PABALTĮ

Anglas E. C. Davies, kelias per Pabaltijo valstybes ir gerai jas pažinęs, išleido įdomią knygą „A Wayfarer in Estonia, Latvia and Lithuania“.

Autorius gražiai aprašo tuos kraštus ir jų žmones. Knyga turi 330 puslapių.

Prie Melborno sporto klubo įsteigta būriavimo sekcija, kurios pirmininku yra dr. Didžys.

Sydnejuje tautų parodoje dalyvavo ir lietuviai.

nas: to wash, tinkas tiek daiktams, tiek gyvuliams ir žmonėms. (b. d.)

IŠLEISTA LIETUVOS ISTORIJA

„Patria“ išleido Fellbachės, Stuttgartu, Vokietijoje. Lietuvos istoriją, kuri yra parašyta kolektyviai šių autorių: J. Jakšto, Z. Ivinskio, A. Šapokos, P. Šliūzo, P. Klimo, o redaguota A. Šapokos. Istorija, kuri buvo pirmą kartą išleista Lietuvoje, dabar turi 698 puslapius. Istorijai aplanką padarė dail. Jonynas, Tiražas 2.500 egzempliorių.

„RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ“

apie kurią J. Tysliava rašo: „Šiurpas krečia, vartant neseniai išleistose knygėle „Raudonoji žvaigždė“ puslapius. Tai autentiškų fotografijų rinkinys... Ši knygelė, gausiai iliustruota, išleista anglų ir lietuvių kalbomis, turėtų būti plačiai paskleista Amerikoje. Ypač dabar — bolševikiškosios okupacijos dešimtmečio sukakties proga“ — yra gaunama „NL“ Spaudos skyriuje. Kaina 75 centai.

LIETUVIŠKOS OPEROS KLAUSIMAS

JAV nuo pokario laikų protingiausias vienas kyla lietuviškos operos Amerikoje klausimas. Šiomis dienomis tą klausimą gana plačiai „Draugas“ skiltyse išnagrinėjo komp. Vl. Jakubėnas. Deja, jis beveik nepadarė konkretnių siūlymų, apsiribodamas to klausimo nagrinėjimu, kuriame nurodo sunkumus ir galimybes, pastatymo pliusus ir minusus.

— Maitlande, Australijoje, pasižymėjo muzikalumu 10 metų lietuvaite Irena Vilnonyte, kurią Sydnejaus valst. konservatorija priima mokini.

Gražu baritonu pasižymėjęs jaunuolis p. Vilnonis. Juos pažymi Australijos spauda.

NAUJI RASTAI

Dr. J. Prunskis. KĄ IR KAIP RASYTI Į LAIKRAŠČIUS. Išleido „Draugas“ Chicago, Ill. USA. 1950 m. Kaina 20 centų.

JAV prezidentas Jaffersonas yra pasakęs: „Jeigu man reikėtų pasirinkti valdžią be laikraščių ar laikraščius be valdžios, — aš pasirinkčiau antrą“. Taigi, spaudos reikšmės tikrai yra pirmajai reikšmės reikšmės. Iki kun. Dr. J. Prunskis, dirbdamas „Draugo“ redaktorių patyrė, kaip svarbu yra turėti gerą spaudos bendradarbių, kurių, deja, nedaugiausia ir Amerikoje, — todėl išleido trumpą rankvedėlį, iš kurio galima pasimokyti žengti pirmuosius rimtesnius spaudos darbo žingsnius.

Šitas vadovėlis, žinoma, ne atstos kurių nors aukštųjų mokslo žinių, nei žurnalistikos fakultetų, bet ir jis šį tą padės. O iš to jau bus didelė nauda. Leidinėlis naudingas.

R. Spalis. TRYLIKA NE-LAIMIŲ. Feljetonai. 1950. Pradalgė. Spaudė „Nida“, Conventry, Anglijoje. Viršelis A. Dzuko.

Turinyje 13 nelaimių, laisakas iš Lietuvos ir komedijėlė „Batai“. Autoriaus adresas: R. Spalis, 13, West View, Hopwood Lane - Halifax, England. Leidėjo adresas: K. Barauskas, 12, Mayfield Rd., Eccles, Manchester, England.

VYTAUTAS KASTYTIS

ARTOJAI BE NAMŲ

PAVASARIS —

Vėl vieverselio plazdanti daina
Tartum skardaus varpelio aidas. —
Pratrūksta tviskanti dangaus giedra
Ir žemės rūpesčius visus išsklaido.

Laukuos gyvybės daigas bunda,
Giedra žolytė skečia akutės —
Pavasaris — ir aš mintim matau
Nuliūdusius artojus be namų:
Jie blaškosi, kaip liūtai sužeisti,
Širdim pavasarį pajutę.

Jiems vieverselio plazdanti daina
Pagrobė namų vaiko miegą.
Jie vėl sapnuoja savo tėviškės dirvas —
Vidurnaktį pašoksta ir, laukan išbėgę,
Norėtų eit gimtų laukų vagot. . .

* * *

TU IŠEJAI ir mano varganoj pastogėj
Užgeso džiaugsmo žiburiai.
Išdraskė viesulas užblėsusi ugniaukurą,
Ir sutema niūri tartum laidotuvių varpai

Išivogė į mano liūdną širdį. . .
Be tikslų sėdžiu tamsoje ir šalančias rankas
Bandau sušildyt stingstančios buities
Nuodėgulių menku. —
O už langų nuvargę žvaigždės krinta iš dangaus:
Kaip lapai rudenį — geltonos, didelės —
Kazikieno svairi, prinokusi svaia,
Ir su manim jos tyliai rauda naktįje. . .

Pirmąjį Montrealio Lietuvių Dramos Teatro pastatymą daręs režisierius Jurgis Blekaitis, Tremtyje, Vokietijoje, atidarant tremtinių lietuvių dramos teatrą Detmolde, taip pat darė pirmąjį Antano Rūko pjesės „Bubulis ir Dundulis“ pirmąjį pastatymą. Šis vaizdas parodo paskutinę, finalinę, sceną. Iš kairės į dešinę matome rolėse A. Dikinį (dabar Montrealy), R. Veselauką (Paryžius), D. Josiukaitę (Angliją), B. Kvedarą (Angliją), H. Kačinską (Boston), V. Valiuką (Chicago), D. Kubertavičiūtę - Maurukienę (Toronto), A. Rūką (autorius Chicago), M. Lemešytę (Montreal). Dekoracijos ir kostiumai dailininko V. Andriušio (Boston), kuris drauge su H. Kačinsku dabar Bostone atidarė liet. dramą.

Vytautas Dubra KNYGA APIE VIENĄ MOTERĮ

ROMANO ISTRAUKOS

4.

Per visą vaidinimą Rimka vos porą kartų tesikreipė į mane su savo pastabomis. Šiaip mes žiūrėjome kiekvienas sau. Kada mes pasikėlėme iš vietos, jis paklausė:

— Na, kaip?

— Gražu, — atsakiau.

Aš nesigilinau į turinį. Aš žiūrėjau gražių vaizdų, man gražus buvo turtingųjų išvirsinis gyvenimas, aš gerėjau muzika ir džiaugiausi veikėjų meile ir jų jausmais. Visa tai buvo savajame gražu, nenagrinėjant nei tikslo, nei priemonių.

— Dar nevēlu, — kalbėjo toliau Rimka. — Mes galėtume, užėję į kavinę, pasidalyti įspūdžiais.

— Kad laikas namo.

— Taip anksti? Namie pra ilgsta vakaras, o mieste dabar prats gyvumas. Tu tik pasirinki kurią kavinę eisime.

Gatvėje murgėjo šviesos. Vis dėlto tas miesto gyvenimas mane traukė! Gal todėl, kad mano vidaus pasaulis buvo per siauras, o gal mano jaunatvė ne norėjo užsidaryti vienuose su mažais ramios šeimos ivairumais.

Mes užėjome į pirmą pasitai kiusią kavinę. Atsisėdę už sta liuko, mes galėjome jaustis vieni, nors žmonių buvo daug. Jų šnekos liejosi į bendrą užgesį, kuris buvo mums fonas, kaip ir patys žmonės, neaiškūs pavaldalai, judėję ir veikę už mūsų ribų.

Rimka vėl paklausė mane apie filmą.

— Man pakanka, — atsakiau aš, — kad aš matau ekran pasaulį gražesnę už mūsų.

— Tas pasaulis gražesnis yra tik savo paviršiumi ir dar todėl, kad jame neparodyta kasdieniški rūpesčiai: ką valgyti, kaip apsirengti. Šiaip gi ir mes mokame taip pat jausti, taip pat siekti ir kovoti.

Aš mėginau įsivaizduoti kai mo moterį, ištisą dieną betriū siančią virtuvėje ir apie gyvulus, įsimylinčią kaimo berną. Sugretindama tokį vaizdą sumai tytu filmu, aš negalėjau susilau kyti nenusišypsojusi. Lyg suradusi išvadą, aš pasakiau:

— Nuo aplinkumos priklaus o viskas. Vargas pro duris, meilė per langą.

Rimka daug neprieštaravo, tik pastebėjo, kad ir varge iš auga taurių asmenybių, o prabangoj daug žmonių susmunka.

— Į kiną aš einu pasimoky ti, — kalbėjo toliau jisai. — Niekur kitur, nei knygoje nei scenoje, nėra tiek įvairių priemonių žmogaus gyvenimui pa vaizduoti. Čia ne tik pats žmo gus kalba ir veikia, čia žmogų išryškina muzika ir gamta. Ka da aš nusigriebiu įdomią mintį, kuri galėtų būti pagrindu di džiausiajam romanui, aš neran du savo vaizduotėje tinkamų veikėjų nei situacijų tai min čiai išvystyti. Filmose gi taip natūraliai, taip nuosekliai prabėga įvairios scenos, sudary damos reikalingą efektą.

— Matai, mielasai, reikia turėti daugiau fantazijos, — pastebėjau aš sausai. Jo samprotavimai man buvo neįdomūs.

— Tu teisingai sakai: man amžinai trūksta fantazijos. Tė vynės meilė! Kokia puiki bū tų tema, deja, jau seniai

aš kamuojuos, negalėdamas jos apvaldyti. Paprastai hero jų ieškoma senovėje. Taip aš nenorėčiau daryti. Tartum tė vynės meilė dabar neegzistuo tų! Paimkime nepriklausomy bės kovas ar Klaipėdos krašto atvadavimą. Tėvynės meilė ei na iš kartos į kartą, todėl ji ir dabar mumyse gyvena. Tau rių patriotų yra visur, tik rei kia juos pastatyti į tokias si tuacijas, kad jų asmenybės ga lėtų kuo ryškiausiai pasirody ti.

— Pavyzdžiui, mus užpuola lenkai, — pasiūliau aš juo kais.

— Ne, tavo mintis man ne tinka. Kodėl tėvynės meilė tu ri būti visados rišama su karu, su ginklais? Mano tikslas ir yra pavaizduoti ją giliai ir pla čiai, bet nebūtinai audringą. Ka rai reikalauja aukų, ramiam gi gyvenimui reikia tyliųjų pa trioty. Mažiau tada būtų tų politinių rietenų, daugiau bū tų vienybės. Kritišku momen tu tėvynė ar tauta turėtų atsi stoti aukščiausiai pavienį žmo gų.

Aš klausiausi sustingusi, o Rimka dar vis kažką kalbėjo. Besižvalgydama po kavinės pa talpą, tolimame kampe aš pa stebėjau savo kurso studentą, Silvestrą Augaitį. Jis sėdėjo su kitu vyriškiu, kurio veido iš toli prirūkytoje salėje negalėj au gerai išžiūrėti. Aš nepa stebėjau, kada jie buvo atsira dę, ir nežinojau, ar Augaitis jau buvo mane matęs. Norė dama pagauti jo žvilgsnį, jei jis pažiūrėtų į mūsų pusę, aš nenuleidau nuo jo akių. Tuo tarpu aš girdėjau ir mane kal bant:

— Kiek aš tave pažįstu, tu visuomet buvai tokia gyva. Iš tavo klasės draugų aš žinau, kad tu turi puikią vaizduotę. Tu galėtum sugalvoti puikią in trygą, o aš parašyčiau visą kny gą. Ar sutinki?

— Sutinku, — atsakiau aš

nieko negalvodama.

Kaip tik tuo momentu Au gaitis buvo mane pastebėjęs, ir aš ranka dariau ženklą, kad jis ateitų prie mūsų. Augaitis šypsojosi ir rodė į savo kaimy matyt, duodamas suprasti, kad negali jo palikti. Rimka pastebėjo mūsų ženklus.

— Tu manęs visai negirdi, — priekaištingai pasakė jis.

— Girdžiu. . . Tu juk pa žįsti Augaitį. Jis ten sėdi su kažkuo ir ženklausi nori man ką pasakyti. Aš nesuprantu, aš rodau, kad jis ateitų. . .

Man bešnekanč, Augaitis su savo draugu atsistojo ir artino si prie mūsų. Rimka, atrodė, nepatenkintas.

— O kas tas antrasis? — paklausė.

— Nežinau. Aš jo nepažįs tu.

Tas antrasis buvo nežemo ūgio, tvirto sudėjimo vyras. Iš pirmo žvilgsnio atrodė, kad jis galėtų imponuoti. Truputį vy resnis už mano vienamečius ko legas, jis laikėsi laisvai, ir sa kyčiau, su pasitikėjimu. Aš nebūčiau galėjusi aprašyti jo veido, tik mačiau, kad jis darė rmito išpuodžio. Plaukai bu vo tamsūs, antakiai — taip pat. Krito man į akį jo lūpos, paly ginti plonos, lygiai kaip ir no sis. Veidas buvo pailgas ir lie sas.

Priėjęs Augaitis sveikinosi ir pristatė:

— Nepažįstami? Mūsų vy resnysis kolega Prūsaitis, eko nomistas, o mums visiems — Stasys.

Mūsų naujasis pažįstamas, laikydamas mano ranką, drą siai žiūrėjo man į akis. Prie mūsų buvo tik viena laisva kė dė, ant kurios Rimka buvo pa sidėjęs skrybėlė. Rodydama į ją aš kalbėjau:

— Svečią galima štai čia pa sodinti, o tu, Silvestrai, turėsi su manimi vargti. Sėsk, pra šau.

— Labai gražu iš tavo pu-

sės, bet tik nesigailėk, ant kė dės krašto kybodama.

Iš tikrųjų gi pats Augaitis sėdosi kukliai ant pat krašto. Augaitis buvo vienas geriausių mano draugų. Visados paslau gus, be jokių pretenzijų į ka vallierius. Jis rimtai studija vo, todėl atsirasdavo progų, ka da galėdavo man padėti. „Na, Silvestrai, kaip tu manai? Ar taip bus teisingai?“ mėgdavau aš, pusiau rimtai, pusiau juo kais, jį užklausti. Jis imdavo rimtai dėstyti savo žinojimą. Nors niekad jis nebuvo prasita ręs apie palankumą man ir ap skritai vengė panašių temų, ta čiau jis negalėjo nuslėpti, su koku malonumu, jis man pasi tarnaudavo. Kada vyrų preten zijos nėra išaugusios, jie pasi tenkina betkokia bendravimo forma.

— Tu taip nuvirsi, Silvestrai, — kalbėjau aš. — Tu gali mane apkabinti. — Augaitis nusitvėrė kėdės atlošo, išties damas ranką užmano nugaros. — Tu nesigėdink! Kodėl tu taip drąsiai mane apkabini, kai niekas nemato? Argi kas tau patikės, kad tu toks drovus bū tum?

Prūsaitis stebėjo mane aty džiai. „Mėgna mane suprasti“, pagalvojau.

— Tu neperdėk, Stefa. Ko lega Stasys mūsų tarpe pusiau svetimas. . . — pastebėjo Au gaitis.

— Tai tu nenori, kad tave pažintų?

— Aš nenoriu, kad tave blo gai suprastų.

— Ačiū, Silvestrai. Tu vi sados toks tėviškas. Bet nesirū pink: jei reikės, mes mokėsi me vienas antrą suprasti. Ar taip, pone Stasys?

— Visi nusijuokė.

— Aš taip pat sutinku be tarpininkų, — patvirtino Prūsaitis.

— Be tarpininkų — taip, bet be liūdininkų aš bijočiau.

— Tikrai?

— Tamsta žiūri į mane taip keistai, lyg aš būčiau iš kai mo. Kai susitinka miestietis su kaimiečiu, taip ir būna: žiūri vienas į antrą, lyg į ne būtą daiktą. Vadinas vienas iš mūsų. . .

— Tamsta teisingai spėji, — pertraukė mane Prūsaitis, — tačiau ne dėl to aš tamstą ste biu. Iš toliau aš tamstą jau esu matęs, o dabar noriu ge riau prisiziūrėti, nes tamstos kolegos atstuoja, kad tamsta esi įdomiausia Teisių fakulte to studentė.

Nors ir supratęs mano pašai pą, Prūsaitis neparodė jokio užsivavimo ar sumišimo, o sa vo pastaba norėjo pastatyti ma ne į keblią padėtį. Sakydamas „tamstos kolegos“, jis pabrė žtinai pažvelgė į Augaitį. Ta da ir aš pasisukau į jį.

— Na, Silvestrai, dabar gink mane.

Silvestras pasijuto nejau kiai.

— Mano žodis mažai rei škia, o širdies neparodysi, — atsakė jis dviprasmiškai.

— Bet vis dėlto tu mane pa laikai?

— Vsuomet!

— O tu, Petrai? Ką tu gali pasakyti Humanitarinio fakulteto vardu?

— Ten nėra nė vienos įdo mios merginos, — atsakė šai tai Rimka. Jis atrodė nepaten kintas.

— Aš esu sužavėta. Jei da bar kas paristų obuolį „įdo miausiajai“, aš drąsiai jį paim čiau.

Aš juokiausi, o su manimi ir jie visie. Prūsaitis pasiūlė man sigaretes. Užsiriūkiusi aš prikai šiojau:

— Matai, Silva, nors tu ir labai geras, bet sigaretės man nepasiūlei. . .

Augaitis kukliai šypsojosi, o mes visi vėl juokėmės. Aš bu vau įsitikinusi, kad jis džiau gėsi mano artumu. Sekdama akimis besiraitančius dūmus,

IS LIETUVIU PROFESORIŲ DRAUGIJOS VEIKLOS

Palyginti neseniai, š. m. vasario 18 d., įsikūrusi Lietuvių Profesorų Draugija Amerikoje jau žengia pirmuosius žingsnius ir yra numačiusi bei suplanavusi atlikti nemažą darbą. Svarbiausį draugijos rūpesčiai yra:

1. Išlaikyti lietuvių mokslinių pajėgumą;
2. Studijuoti Amerikos lietuvių gyvenimo problemas;
3. Palaikyti ir aktyvinti Lietuvos išlaisvinimo kovą;
4. Profesiniai reikalai.

1. Atvykusiems į JAV lietuviams profesoriams toli gražu nevisiems tevyksta susidaryti sąlygas moksliniam darbui tęsti. O negalėjimas dirbti savo srityje ne tik neleidžia mokslininkui progresuoti, bet net išlaikyti savo mokslinį pajėgumą. Dėl to draugijos valdyba stengiasi: a) surasti lietuviams profesoriams darbą aukštesiose mokyklose; b) skatinti mokslinių darbų rašymą; c) padėti mokslus einančiam jaunimui specializuotis ir tuo būdu sudaryti mokslininkų prieauglį.

2. Norėdama objektyviai pažinti Amerikos lietuvių įsikūrimo istoriją ir dabarties gyvenimą, draugija yra suplanavusi mokslinio tyrimo programą, kurią visiškai išnagrinėti visą eilę žemumų gyvenimo sričių kultūrinę, religinę, socialinę, politinę, ekonominę gyvenimą. Šiam darbui kviečiami pajėgiausi įvairių sričių specialistai, kurie paruošę smulkias pranešimus apie lietuvių padėtį įvairiais atžvilgiais.

Draugijos valdybai nemažai rūpi ir leidimas mokslinių darbų, kurių mūsų mokslininkai turi paruošę. Žinoma, čia didžioji kliūtis yra lėšų stoka.

3. Draugijos valdyba dalyvauja ir Lietuvos laisvinimo darbe. Ji tiksliai informuoja Amerikos visuomenę apie mūsų šeimyną ir stengiasi atitaisyti Amerikos mokslineje spandoje pasitaikančias žinias ar nuomones Lietuvos klausimu. Čia pat sutaiko nemažą literatūros, kurioje sąmoningai ar net neapsižiūrėjimą pateikiami neteisingi duomenys ir neteisingai nušviečiami mūsų rūpimi reikalai bei klausimai. Valdyba yra padariusi žygių tokias klaidas

aš galvoju, ar ne be reikalo žaidžiu jo jausmais.

Visi tylėjome. Reikėjo pašnekesių ieškoti temos. Aš prisiminiau tai, apie ką mes buvome kalbėję su Rimka, ir čia pat išdriaužiau:

— Šiandien mes su ponu Petru sprendėme labai rimtas problemas. Viskas būtų buvę gerai, bet vienoje vietoje mes nesutarėme, todėl išsitarėme dabar ir jūs. Pasakykite, kataras žmogus yra vertingasis: tas, kuris moka svajoti, ir žvaigždės žiūrėdamas, ar tas, kuris dirba ir, pavyzdžiui, plytą prie plytos dėdamas, išties mūrus pastato?

Rimka jau išsižiojo, norėdamas protestuoti, bet aš jį sulaukiau:

— Palauk, Petrai. Tegul dabar kiti pasisako.

Kalbėdama aš žiūrėjau į Prūsaitį.

— Aš negirdėjau jūsų ginčo, — pradėjo jisai, — todėl aš galiu apsiriki, bet man atrodo, kad jūs turėjote ginčytis vienas antro nesuprasdami. Tegul vertės sąvoka yra labai įvairi, tačiau pagal darbą ar profesiją apie žmogaus vertę tikrai negalima spręsti. Darbas gali būti tik naudingas ar ne, o apie žvaigždes svajoti galima ir plytas mūrijant. Naudą, kurią duoda žiniinis darbas, labai lengva yra pastebėti, todėl dėl jos ir ginčų nėra. Kas kita yra žmogaus vertė, kurios mes negalime apčiuopti. Kada reikalus toks abstraktus, reikia bent tiksliai su sutarti, ką mes žmogaus vertę laikysime.

Prūsaičio atsakymas man buvo netikėtas. Jo aiškinimas, lyg mokinei, atdžiai žiūrint man į akis, turėjo mane užgauti, o vis dėlto jo kalbėjimo būdas man buvo malonus: nuo širdus, įtikinantis ir be jokio įsivaizdavimo.

— Matai, Stefa? — pašoko gyvai Rimka. — Žmogaus ver

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS JUŠKAITIS

Gyvendami svetimame krašte susiduriame su naujomis teisėmis, administracijos, ekonomijos bei socialinėmis problemomis, kurios turi mūsų gyvenime kartais lemiamos reikšmės. Tikslios žinios nevisiems prieinamos. Gerb. skaitytojams pageidaujant, „NL“ įvedamas „Klausimų ir atsakymų“ skyrius.

Šį skyrių redaguoti sutiko teisininkas p. Jonas Juškaitis. Ta proga jo keli veiklos bruožai. Jis yra studijavęs Vilniaus Universitete, dirbęs Vilniaus apygardos teismo prokuratoriumi.

Daugelio Lietuvių Profesorų Draugijos Amerikoje darbų sekmė žinoma, priklauso ir nuo lietuvių visuomenės pritartimo, susidomėjimo ir paramos.

— Australijos lietuviai teisininkai sudaro PLB ribose savo organizaciją.

— Lakūnas Jonas Pyragius yra pakviestas sklandymo instruktoriumi į Australijos sklandymo klubą Adelaidėje.

„DARBININKAS“ jau kurį laiką kai redaguojamas istoriko Simo Sužiedėlio. Laikraštis atrodo visai kitas: kultūringas ir pozityvus. Nė dulkių jame neliko abskurantiškumo, neapykantos, priejimosi ir visur ieškojimo kriūlių. Ir redaktorių ir laikraščio kryptį tenka nuoširdžiai sveikinti.

„ŽINIOS“ — Brazilijos lietuvių savaitraštis, Av Tiraden tes 1026, Sao Paulo, Brasil. Duoda daug suglaustų žinių.

„GARNYS“ — juokų laikraštis, leidžiamas ir redaguojamas Klemenso Juro, Caixa Postal, 4189 — Sao Paulo, Brasil.

tė nėra tame, kad jis dirba nau dinga darba. Aš tik nemokėjau taip aiškiai pasisakyti.

Aš mačiau jį mintyse nuoseklumo, o gal ir teisybės, tačiau sutikti su jais aš nenorėjau. Pasaulis prieš mane buvo konkretus, jo gėrybės buvo matuojamos darbu, o žmogaus veikimo tikrasis akstinas visuomet buvo reikalus. Štai kodėl man priimtino žmogaus tipas turėjo be priekaištų atitikti jam skirtą vietą gyvenimo mainoje, turėjo, kitaip sakant, mokėti gyventi. Tik tada jam galėjo būti užskaitomi jo gabumai, pranašesnis protas ar tauri siela.

— Gerai, — kalbėjau aš, — mėginkime nustatyti, kokias žmogaus savybes mes laikysime vertybėmis.

— Leiskite man trumpai pasakyti, — paprašė Rimka. — Žmogaus vertė yra visa tai, kas iškelia jį aukščiau už gyvulį ar už robotą.

— Bet kas gi yra „visa tai“? — puoliau aš. — Protas, jausmai, valia?

— Čia tik priedai. Aš pripažįstu tik vieną sielą.

— Sielą mes visi turime. Būk dabar gudrus ir pasakyk, kas gi iš mūsų yra vertingas, o kas ne.

Aš pritrūkau kantrybės, bet ir Rimka buvo agresingas. Jis tuojau man atkrito:

— Kam tas gudrumas? Aš ir taip iš karto jaučiu, su koku žmogumi man tenka susidurti. Nujautimas tokiuose reikaluose yra viskas.

— O kadangi moterų nujautimas yra geriausias, jums yra visos sąlygos sutarti, — padarė išvadą Prūsaitis.

Aš dėkingai pažvelgiau į jį. Jis pagelbėjo užbaigti ginčą, i kurį aš buvau per ilgai įklimpusi ir, deja, be vilties laimėjusi. Aš supratau, kad mano mintys buvo palaidos, kad man trūko platesnio apsiskaitymo. (Bus daugiau)

ratūroje, Vakarų Europoje aukštuosius teisių mokslus giliną Heidelbergo universitete ir Marburgo universiteto Tarp tautinėje Seminarijoje. Šiuo metu šalia profesinio darbo giliną savo specialybės žinojimą Toronto Universitete teisių institute. Jis ruošiasi LL. B. laipsniui, savo studijų svarbiausiu objektu pasirinkęs Kanados ir tarptautinę teisę. Jo profesoriais yra žinomi anglosaksų juristai: C. A. Wright, LL. D., W. Riedmann, LL. D., F. E. LaBrie, D. Jur.

Nesvetimas yra „N. L.“ naujojo skyriaus vedėjui ir spaudos darbas. Jis nuo pat jaunų dienų bendradarbiau su savo tėviškės, Klaipėdos leidžiamajame „Mažosios Lietuvos Keleivys“, mokslievių bei akademikų leidiniuose. Tremtyje jo straipsnius randame „Mūsų Kelio“ puslapiuose. Rašo taip pat laikraščiuose, leidžiamuose svetimomis kalbomis. Šiuo metu, kiek laikas leidžia, bendradarbiauja JAV lietuvių ir Kanados spaudoje.

Ponui Jonui Juškaitiui tenka padėkoti, kad jis būdamas perkrautas darbu, sutiko pasidalinti savo žinojimu ir patyrimu su Kanados lietuvių bendruomenės laikraščio „NL“ skaitytojais, priklausančių honorarą skurdamas šio laikraščio leidimui. Gerb. skaitytojai yra kviečiami tuo patarNAVimu pasinaudoti. Šiame skyriuje bus atsakoma į klausimus, kuriais yra suinteresuoti platesni mūsų bendruomenės sluogsniai.

„Klausimų ir atsakymų“ skyrius bus dedamas „Copyright“ teisėmis, t. y. jo perspausdinimas ištisai ar dalimis leidžiamas tik autoriui rašytiškai sutikus.

„NL“ Redakcija.

ANGLŲ KALBĄ BESIMOKANTIEMS.

V. Pėteraičio lietuviškai - angliškai žodynai:

1. Didysis per 30.000 žodžių, kaina \$ 5,—.
2. Mažasis per 12.000 žodžių, kaina \$ 2,50.

Užsakymus ir pinigus siųskite:

1. Mrs. I. Andruskevičienė, 5155 Bourbonniere, Apt. 6, Montreal, P. Q.
2. Mr. St. Dargis, 83 Euclid, Ave., Toronto, Ont.
3. Mr. A. Miškinis, 5776 York St. London, Ont.
4. Mr. J. Pleinys, 83 Erie, Ave., Hamilton, Ont.
5. Lietuvių Valgykloj, 870 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Auksta kokybė -- zema kaina

Siuntiniai į visus Europos kraštus išskyrus SSRS per US Parcel Post. Užsakymuose prašoma rašyti AIŠKIAI siuntėjo ir gavėjo adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina amerikoniškais doleriais			
2 sv. dešros Saliami		5 sv. kiaul. taukų	Nr. 4
2 sv. kiaul. taukų	Nr. 1	2 sv. rūkytų lašinių	
2 sv. maltos pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	\$	1 sv. deg. pup. kavos	\$
2 sv. cukraus	6.10	½ sv. arbatos (Lipton)	5.95
1 sv. džiov. vaisių		3 gab. tualet. muilo	
2 sv. rūkytų lašinių		1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	Nr. 5
1 sv. kiaul. taukų	Nr. 2	½ sv. kakao	\$
1 sv. maltos pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	\$	½ sv. arbatos (Lipton)	5.85
½ sv. arbatos (Lipton)		1 sv. pien. šokolado (plytelėmis)	
1 sv. pien. šokolado (plytelėmis)	5.65	2 sv. cukraus	
2 sv. cukraus		1 sv. džiov. vaisių	
		½ sv. sūrio	
		2 sv. alyvos (Mazola)	
2 sv. malt. pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	Nr. 3	1 sv. kiaul. taukų	Nr. 6
1 sv. kakao		1 sv. rūkytų lašinių	
½ sv. arbatos (Lipton)	\$	1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	\$
1 sv. džiov. vaisių	5.30	1 sv. cukraus	4.45
2 sv. cukraus		1 sv. pien. šokolado	
2 sv. kiaul. taukų			

KOKIA YRA KANADOS LIETUVIŲ PILIETYBĖ IR KOKIE DOKUMENTAI GALIOJA?

(Klausimas V. D., Toronto, Ont.)

Tas klausimas yra svarbus gyvenamųjų momentu. Jis gali įgyti dar didesnės ir praktiškos reikšmės ateityje.

Šiuo metu tebėra galioja „Lietuvos Pilietybės Įstatymas“, paskeibtas nepriklausomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės Kaune „Vyriausybės žiniose“ 1939 m. rugpjūčio 8 d. Pagal to įstatymo 22 skyrių Lietuvos pilietis gali būti pripažintas netekusiu Lietuvos pilietybės, išgyvenęs už Lietuvos ribų daugiau kaip dvejus metus ir nutraukęs ryšius su Lietuvos gyvenimu. Nu traktusiu ryšius su Lietuvos gyvenimu laikomas kiekvienas, kas gyvena užsieniuose be Lietuvos užsienio paso, arba su užsienio pasu, nustojausi galios.

Pilietybės Įstatymo 25 skyrius nusako, kad pilietybės netekęs asmuo nustoja teisės turėti Lietuvoje nekilnojama turta. Jo turinasis nekilnojamas turtas likviduojamas ta pačia tvarka, kaip ir kitų svetimsalių turtas. Daugelis iš lietuvių ir jų įpėdinių gali turėti ateityje nepriklausomoje Lietuvoje sunkumų, kai jie pareikš savo teises ir nekilnojama turta ar palikimą.

Kanados vyriausybė nėra pripažinusi de jure Lietuvos aneksijos Rusijai. Asmuo, gyvenantis šiame krašte, neįsigi jęs Kanados pilietybės ir turintis galiojantį Lietuvos užsienio pasą, yra oficialiai laikomas nepriklausomos Lietuvos piliečiu. Asmuo, kuris gyvena Kanadoje be galiojančio Lietuvos užsienio paso, ir kuris nėra įsigijęs Kanados pilietybės, teisiškai atžvilgiu yra traktuojamas kaip asmuo be pilietybės.

Lietuvos užsienio pasų išdavimas, ir jų galiojimo prailginimas yra Lietuvos konsulų kompetencijoje.

Pilietybės nustoti yra lengva, ją įsigyti ar atgauti — sunku. Šiame krašte gyvenantis asmuo, nors jis būtų ir visą savo amžių čia praleidęs, Kanados pilietybės eo ipso neįsigyja, išskyrus tuos, kurie yra Kanadoje gimę. Taigi, tremtinių vaikai, kurie gimsta šiame krašte, yra Kanados piliečiai, neatsižvelgiant į tai, ar jų tėvai to nori, ar ne. Lietuvis, išgyvenęs Kanadoje ne mažiau kaip vienus metus, pagal dabar

galiojantį naturalizacijos įstatymą „Revised Statutes of Canada, chapter 138“ (su pakeitimais), gali paduoti Intencijos pareiškimą pilietybei gauti tame teisme, kurio jurisdikcijoje jis gyvena. Teismas per siunčia tą pareiškimą 1) Pilietybės ir 2) Imigracijos ministerijai, kuri ne anksčiau, kaip po trijų mėnesių pareiškėjui prisiunčia pažymėjimą apie pareiškimo gavimą. Tas pažymėjimas toli gražu dar nereikia Kanados pilietybės suteikimą. Bet kai kuriais atvejais asmeniui, norinčiam gauti geresnį darbą ar privilegijų, tokio pažymėjimo turėjimas atnešdavo konkrečių vaisių. Jis praktiškai parodo, atveio intenciją pasidaryti Kanados piliečiu, kai ateis tam laikas. Iš kitos pusės tas pirmas žingsnis dar nėra įsipareigojimas prašyti Kanados pilietybės ne anksčiau kaip praėjus vieniems metams nuo Intencijos pareiškimo padavimo ir išgyvenus Kanadoje nemažiau kaip 4 metus. Pilietybė naturalizacijos keliu negali būti suteikta asmeniui, ne išgyvenusiam Kanadoje 5 metus ir neturinčiam 21 metų amžiaus.

Ar verta skubėti įsigyti Kanados pilietybę? Tas klausimas dažnai man statomas. Asmuo, įsigijęs Kanados pilietybę, nustoja Lietuvos pilietybės. Jis įsigyja Kanados piliečio privilegijas. Tarp jų yra teisė balsuoti, būti renkamu į parlamentus, stoti į valstybinę tarnybą, karo mokyklą. Kanados pilietis pasiima ant pečių ir didesnę pareigą, prievolę, pasižadėjimus bei atsakomybę. Tarp jų: privaloma tarnyba

ginkluotose pajėgose karo metu. Iki šiol Kanada ir savo saugumui kario menę, karo laivyną bei oro pajėgas ir karo metu privalomai rekrutuodavo tik Kanados piliečius. Visi kiti galėdavo stoti savanoriais. Šiuo metu Kanada neturi privalomos karo tarnybos įstatymo. Šiuo taikos metu asmenys, neturintieji Kanados pilietybės, savanoriais nei į ginkluotąsias pajėgas, nei į karo mokyklą, nepriimami. (Plačiau apie Kanados naturalizacijos įstatymą žiūr. „Pirmasis Kanados lietuvių kalendorius“, 1950, p. p. 48 — 54).

Kanadoje, kitaip negu daugelyje Europos kraštų, nėra įstatymo ar potvarkio, kuris įsątytų naujai atkeliavusiems gyventojams įsigyti standartinius pasus ar kitus dokumentus. Kaip jums jau teko patirti, didesnioji Kanados piliečių dalis jokių pasų neturi. Gimi-mo metrikai ar kokios įstaigos pažymėjimas atstoja pasą. Praktiškai tikslams Kanados įstaigose, bankuose ir kitur, kur reikalaujama identifikacijos, tas dokumentas, kuriuo asmuo buvo įsileidžiamas į Kanadą, yra pats svarbiausias. Tai yra visada tas dokumentas, ant kurio buvo užde-tas atvykimo uoste ar aerodrome Kanadoje pailgas stampas su Canadian Immigration atitinkamos datos bei vietos įrašais. „Valid for presentation at Canada port of entry within three months from date of issue“ — įrašo akslas yra apriboti dokumento galiojimo laiką tik įvažiavimo į Kanadą atžvilgiu, bet ne po apsigyvenimo Kanadoje.

Pasirodo, kad laisvės krašte galima ir be pasų apsieiti. (Copyright)

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?

MES SUTEIKAME JUMS

TEISINĖ - KALBINĖ PAGALBA

Surandame geresnį darbą. Tarpininkaujame namus perkant ir parduodant. Parūpiname paskolą ir apdraudą. Atstovaujame įstaigose ir įmonėse. Sudarome dokumentus bei patvirtintus vertimus. Giname lietuvių interesus Kanadoje ir kituose kraštuose. Jums patar-navimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę š. Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS JUŠAITIS

108 St. George St., Toronto, Ont., Canada, Tel. KI 1494
Skyrius: 750 Dundas St. W., Toronto; Tel. WA 0006

5505 13th Ave., Rosemount,

Montreal 36, Que.

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

Parduodam namus — Parūpinam visokiasia apdraudą

Darom raštų ir dokumentų patvirtintus vertimus ir tt.

NUOLATINIS PATARNAVIMAS

ALBERTAS J. NORKELIUNAS, c. s. c.

(plytelėmis)		5 sv. kiaul. taukų	Nr. 9
¼ sv. arbatos (Lipton)		5 sv. kviet. miltų	
1 sv. džiov. vaisių		5 sv. cukraus	\$
2 sv. rūkytų lašinių		1 sv. razinkų	
1 sv. kiaul. taukų	Nr. 7	1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	6.00
1 sv. ryžių		½ sv. arbatos (Lipton)	
5 sv. kviet. miltų	\$		
5 sv. cukraus		5 sv. kiaul. taukų	
1 sv. razinkų	6.75	4 v. malt. pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	Nr. 10
1 sv. deg. pup. kav		2 sv. pien. šokolado (plytelėmis)	\$
½ sv. arbatos (Lipton)			7.10
1 sv. džiov. vaisių		10 sv. kiaul. taukų	Nr. 11
		4 sv. malt. pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	\$
3 sv. kiaul. taukų	Nr. 8		7.10
5 sv. kviet. miltų		18 sv. kiaul. taukų	Nr. 12
5 sv. cukraus	\$		\$
2 sv. deg. pup. kavos			5.95
1 sv. razinkų	5.65		
1 sv. džiovintų vaisių			

Pagal atskirą kainoraštį ruošiami INDIVIDUALIUS maisto paketus.

Teiraukjtės dėl siuntų didesniais kiekiais.

KITI SIUNTINIAI

Vaistai penicilinas ir kt. Pinigai į visus Europos kraštus. Į Vakarų Vokietiją 100 DM — \$ 22.00.

REIKALAUKITE MŪSŲ KAINORASČIŲ! HONEST AID, REG'D

456 West 63rd Street, Chicago 21, Ill. Telefonas Wentworth 6-4107.

Tautos skausmo dienos Ottawoje

Lietuviškoji B-nė paminėjo Motiną antrąjį gegužės mėn. sekmadienį, nes tas sekmadienis sutapo su įprastinėmis pamaldomis. Tą dieną iš ryto Murray str. bažnytelėje pasimelsta už motinas, o vakare su sirinkta į kuklų minėjimą Šis ter of Service patalpose. Minėjimas pradėtas reikšminga B-nės P-ko arch. V. Trečiojo kalba. Po to, išklausa ilga, turininga, kupina gilių ir įsidėmėtinų minčių prof. Paplauskos paskaita. Po paskaitos R. Trečiojo jr. gražiai padėknamo.

Dabar ruošiamasi kartu su latviais ir estais minėti birželio įvykius — Mūsų Tautos skausmo dieną. Bus pradėta birželio mėn. 14 d. išvakarėse, padedant vainiką prie War Memorial pominklo. Tuo bus pareikšta padėka Kanadai už globą, pagerbti jos karžygiai, paaukoję savo gyvybę už laisvąjo pasaulio idealus ir pirmą.

KODĖL IR KAIP LIETUVA NETEKO NEPRIKLAUSOMYBĖS

Apie Smetoną Vokietijoje, Vol demaro grįžimą ir nacių nusistatymą dėl Maskvos.

Sekmadienį, birželio 18 dieną, 2,30 val. p. piet kaminskiečiai ruošia Oakvilėje Frenzelio farmos miškely nepaprastą susirinkimą po atviru dangumi, skirtą Lietuvos tragedijos dešimtmečiui paminėti. Susirinkime bus paskaita tema: „Kodėl ir kaip prieš dešimt metų Lietuva neteko savo Nepriklausomybės“.

Skaitys dr. Ancevičius, kuris prieš dešimt metų buvo „Lietuvos Žinių“ korespondentas Berlyne. Paskaita žada būti labai įdomi, nes referentas žada joje paliesti lig šiol viešai nežinomus klausimus, kaip kad Antano Smetonos gyvenimas pabėgus iš Lietuvos Vokietijon, prof. Volde-maro grįžimas iš Berlyno sovietų okupuotą Lietuvon, na čii nusistatymas dėl Maskvos okupacijos ir visa eilė kitų klausimų. Šitan kaminskiečių susirinkimam kviečiami atsilankyti visi tie Hamiltono ir Toronto lietuviai, kurie tais klausimais domisi ir nori pasi

ti mūsų pilkieji didvyriai. Laukiama skaitlingai atsilankant mūsų tautiečių. Įvyks 6.30 (p. m.) vakare. Tikimasi, kad bus nufilmuota. Moterys pagei daugiamos atvykti tautiniais drabužiais.

Birželio 17 d. vakare 7.30 Technikal high school salėje bus minėjimo aktas, koncertas ir paroda. Vietos radio stotys birželio 14 d. vakare žadėjo transliuoti Pabaltijo tautų muzikos.

Į minėjimo aktą kveičiami vyriausybės, savivaldybės ir atitinkamų organizacijų atstovai. Be to, tautiečiai galės pasikviesti savo geradarius, pažįstamus. Ta intencija lietuviams pamaldos birželio 11 dieną įprastu laiku ir įprastoje vietoje.

Ottavos lietuviai Mūsų Tautos skausmo Dieną ruošiasi minėti pagal VLIKO nurodymus. V. Liepinis.

Hamiltono lietuvių dramos mėgėjų būrelis su savo vadove dramos akt. p. Dauguvietyte-Panaviene prysakyje (Antroji iš kairės, su gėlių puokšte) po „Pirmojo skambučio“.

Foto J. Valevičiaus.

Hamiltono Lietuvių Kolonija yra visai jauna. Iš senesnių lietuvių čia priskaitoma gal iki šimto. Jokio lietuvių susibūrimo iki 1948 m. kaip ir nebuvo. Dabar Hamiltono priskaitoma per 1000 lietuvių!

Toks lietuvių skaičius negali apsieiti be veikimo. Todėl čia pradėjo kurtis įvairios organizacijos: KLB apylinkė, Sporto klubas „Kovas“ ir jauniausia organizacija — Hamiltono lietuvių meno mėgėjų būrelis. Kaip jau buvo kartą „N. Lietuvoje“ minėta, būrelis gražiai pasirodė Vasario 16 d. proga su Inčios veikalo „Dr. V. Kudirka“ prologu. Bet gegužės 13 d. hamiltoniečiai buvo nustebinti: tą dieną galima laikyti savo Dramos Teatro įkūrimu.

Pirmam bandymui pasirinkta komedija „Pirmas Skambutis“.

Prieš vaidinimo pradžią Jūs korespondentas turėjo malonios progos pasveikinti su pirmu spektakliu scenoje pasirodantį vaidintojus ir atsilankiusiems tarti keletą žodžių apie meną ir jo reikšmę lietuvių tautiniame atgimime.

Veikalą režisavo žinoma aktorė E. Dauguvietytė. Tik jos pasišventimo dėka artistai — mėgėjai buvo gana gerai paruošti.

Keletas žodelių apie svarbesnes roles. Būtent: Bobi Me-

lesenas — A. Stasevičius sukūrė gana vykusį turtingo senbernio tipą. Visai gera buvo jo, Bobi gimnaitė Zuzana — p-lė L. Baltrukonytė, kuri nuo stabiliai gerai atliko savo rolę. V. Panavas — Lepensua rolę pasirodė labai vykusiai: kūrė tai laimingą, tai naivą, tai nusivylusio žmogaus vaizdą, kuriais žiūrovas negali abejoti. Gera buvo M-me Klemen-se Tuluzel — ponja Racevičienė. Ji tai, rodos, gimusi komiškos rolės vaidintoja. M-me Bridak — p-lė Stanulytė turi neabejotinų įgimtų gabumų scenai.

Seno Bobi draugo rolę — Monsieur Pažino vaidino Ed. Mickūnas, kuris turėjo ilgą ir permainingą vaidmenį ištisai per visas scenas.

Gana svarbi rolę teko poniai A. Salčiūnei — Monsieur Emil Lizol — mokslininko profesorius. Kai kurias scenas jis sukūrė labai gražias.

Mažesnes roles vaidino: m-nisterį Bridaką — A. Dagelis, pagarsėjusį Faryžiaus donzuaną Santerua — P. Salna, Bobi tarną — V. Kvedaras ir jauną poryžietę — p-lė Sutkaitytė. Visi jie buvo gerai paruošti, vaidino įtikinančiai. Spektakliui pasibaigus, artistus sveikino Bendruomenės vardu A. Valaitis ir linkėjo sėkmės.

Alg. G.

TARPTAUTINIS FESTIVALIS LONDONE

12-ka įvairių tautų skyrių parodoje

Gegužės 29 — 30 dienomis įvyko YMCA vadovaujant krašto gėles bei kai kuriuos au Londone gyvenančių įvairių tautų šventė ir paroda. Šventė vyko didelėje salėje, kurioje kiekviena tauta gavo vienodą plotą savo skyriui.

Tik įžengus pro duris, pirmasis iš dešinės — lietuvių skyrius. Lietuviai išstatė visko po truputį ir bendras vaizdas išėjo visai vykęs. Buvo gražių mezginių, nerinių, tautinių raštų kilimų, staltiesių, rankšluosčių, pirštinių, mot. rankdarbių. Dažno lankytojo akį traukė tikrai puikūs medžio drožiniai: dėžutės, lėkšės, Lietuvos vargo mokykla, šieno grėbėja bei stilingi lietuviški kryžiai. Verti pažiu-rėti ir odos dirbiniai — rankinukai, piniginės ir kt. Lietuvių kūpinų ir pašto ženklų kolekcijėlė tik lietuvių skyriuje. Tačiau dėmesio centre buvo gražus ir didelis gindaro rin-lins. Visi lankytojai gerėjo-si lietuviško „aukso“ papuošalais. Tautiniais rūbais lėlės atrodo kaip gyvos. Kiekvienam klausančiam bei besiteiraujančiam lankytojui tautiniais rūbais lietuviškos malonai patarnaudavo, rodė, aiškino.

Be to, neblogo informacija buvo anglų kalba knygos apie Lietuvą. Lenkų skyrius kuklokas. Be savo politinių vadų (Pilsudskis, Padarevskis ir kt.) paveikslų, jie išstatė keletą stiklinių bei parcelano indų, vieną kitą medžio drožinį ir kt. Lenkų aiškintojas sakė: „Čia viskas iš Lenkijos“. Todėl ant stalo buvo džiovinų grybų po keliai, saldinių ir net tuščias degtinės pusbonkis — „Wodka czysta — wyborowa“.

Latviai padėjo gražių mezginių nerinių bei rankdarbių ir mot. tautinius rūbus. Visur spalvų deriniai ramūs. Vertas dėmesio išsiuvinėjimas — Rygos uosto vaizdas. Gausoka knygų, paveikslų ir sidabrinų papuošalų — auskarų, apyrankių ir kt. Japonai parodė gražių indų bei statulėlių. Buvo ir jų tradicinė vėtuoklė ir skėtis. Kaip

Lietuviai rūpą, jie išstatė savo krašto gėles bei kai kuriuos au galus. Aiškintoja — simpatin ga mergaitė kimonoje.

Palestinos — Izraelio skyrius vien tik puikūs krašto paveiksai, knygos, informacinė literatūra.

Anglai patiekė gana gausiai parcelano bei stiklų, indų, brangių metalų aukštų, peilių bei kitų valgymui reikmenų. Baito šilko mot. rūbai dar daugiau jų skyriui teikė liuksuso bei prabangos.

Bulgarai gausokai pakabinę kilimų ir rankdarbių.

Vengrai savo ryškiomis audinių ar nerinių bei rankdarbių spalvomis mumi traukė lankytojus prie savo stalo, tačiau jų skyrius kuklokas.

Estų skyriuje labai daug gražių odos dirbinių: albumų, piniginių, rankinukų, knygų apdarų. Apstu pas juos ir sidabrinų papuošalų. Jų kilimai neraiškių spalvų, bet juostos daug kuo panašios į mūsų. Šau ni tautiniais rūbais aiškintoja labai paslaugiai visiems patarnavo.

Ukrainiečiai išstatė tikrai gražių įremtųjų paveikslų. Taip pat gana daug įvairių drožinių, dėžučių albumų. Spalvų deriniai gražūs, tik visiems daiktams vienodi.

Danų skyriuje — jų karališkojo parcelano fabriko labai gražūs ir brangūs servizai.

Indijos skyrių neturėjo įvairiose pozose miniatiurinių dramblukų. Jų kilimams — žydrinės gėlės ir giedą paukščiai.

Salėje buvo rezervuotos vietos Sirijai ir Kinijai, tačiau šių tautų ateiviai savo skyrių neįrengė.

Salės Centre Londono biblioteka gražiai ant savo stalo išrikiavo Kanados tautų vėlelės (stigo lietuvių) ir išstatė visą turimą anglų kalba literatūrą apie Kanadą ateiviams. Čia gal tikty viena pastabėlė. Bestebėdama išstatytas knygas, lietuvių parodos skyriaus komisija užtikio Gregory Meiksins „The Baltic Ride“. Kadangi ši knyga kalba pataikaujančiu tonu mūsų krašto dabartiniam okupantui ir visai iškriapo istorinius faktus, bei tikrus įvykius, tai, lietuviams paprašius, knyga nuo parodos stalo buvo nuimta.

Tos pačios salės scenoje, vyko ir įvairių tautų šokiai. Visi šokėjai tautiniais rūbais.

Lenkų vaikai ir paaugliai uypė „krakioviką“. Šokis ilgas ir monotoniškas. Ukrainiečių „kazokėlis“ daug vikresnis ir todėl sulaukė daugiau katučių. Latviai šoko gražiai. Vengrai išėjo net su savo orkestru, o jų pora stilingai pašoko „vengerką“ ir kt. šokius.

Lietuviai puikiai išpildė „Kubilą“ ir „Lenciūgėlį“. Jie ponai nešoko, bet rodė savo miklumą — džiudžiu.

Bendrai šventė praėjo gražiai ir sklandžiai.

Šventės uždarymo proga YMCA atstovas nuoširdžiai padėkojo visų tautų žmonėms, gyvenantiems Kanadoje ir taip nuoširdžiai bendradarbiaujantiems tautų susgyvenimo ir susiartinimo plotmėje.

L. E-tas.

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ REDAKCIJAI.

Maloniai prašome įdėti į „N L“ laikraštį šį patikslinimą dėl korespondencijos, tilpusios „N L“ Nr. 9 (152) apie 16 vasarą minėjimą Ottawoje.

Korespondentas „A. Z.“ mini, kad dovanėlės svečiams buvo įteiktos bendruomenės vardu ir ta pačia proga asmeninės darbdaviams — geradariams.

Šis korespondento teigimas neatitinka tiesos, nes visos dovanėlės buvo įteiktos bendruomenės vardu iš anksto valdybos numatytiems svečiams. Asmeninių dovanų nebuvo duoda ma.

Reik apgailestauti, kad sąmoningų, ar nesąmoningų žinių iškreipimu galima pakenkti darniam bendruomenės gyvenimui.

Ottavos Liet. B-nės Valdyba. Su pagarba Br. Saulėnas, vald. pirmininkas.

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ
(B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

PHARMACIE MONTREAL

Turite giminii ar draug

kencia ciu nuo ligu

jusu gimtojoj saly?

PALENGVINKITE JŲ KANCIAS PASIŪSDAMI JIEMS VAISTŲ IR MEDICINIS-KŲ REIKMENŲ.

ATSILANKYKITE PAS MŪS ASMENIŠKAI ARBA RAŠYKITE MŪS SAVO GIMTĄJĄ KALBĄ. KREPKITĖS PAS MISS MARIA MICHAILOW, BAIGUSIĄ FARMACIJOS MOKSLĄ BEIRUTE, J.A. VALSTYBĖSE. JI YRA SPECIALIAI PASKIRTA JUMS ASMENIŠKAI PATARNAUTI JŲSŲ GIMTĄJĄ KALBĄ.

MES TURIME PILNUS INKINIUS AUKSTESNES KOKYBES EUROPIETISKŲ GAMINIŲ, TAIP PAT STREPTOMYCINO, PENICILINO IR ĮVAIRIŲ SERUMŲ

RECEPTAI MŪSŲ SPECIALIYBĖ

MONTREAL PHARMACIE

916 ST. CATHERINE EAST, MONTREAL, P. Q.

Savininkas — vaistininkas C. E. DUQUETTE.

DIDŽIAUSIA PASAULYJE VAISTŲ KRAUTUVĖ

HA. 7251 DIENĄ IR NAKTĮ HA. 7251

BALTICKA

Lietuvis batsiuvis.

Pataisymai ir užsakymai.
5355 Verdun Ave., VERDUN
Tel. YO 0669.

LIETUVSKA VALYKLA

Valome, prosijame, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, prosijame vietoj laukiant. Paimame iš namų ir pristatome atgal.

Darbas atliekamas sąžiningai ir tvarkingai.

5945 Park Ave — Montreal, Tel. GR 9719.

PARDUODAMA

Užkandinė (light lunch), sodos baras, laikraščiai, knygos, žurnalai, rašomoji medžiaga, gerimai, hamburgeriai, hot dogs ir t. t.

Ilgametė nuomos sutartis. Pigul

7661A Central St., Ville Lasalle.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

JOE HAVER Radio Tarnyba

Taisomi visų rūšių aparatai.

TELEFONAS RANDOLPH 4708.

63 ST. CLAIR AVE. EAST. TORONTO.

LIETUVIŠKA BALDU KRAUTUVE

IR DIRBTUVE.

PARDUODAME GATAVUS PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Vel SOS is Belgijos

Prieš keletą dienų gavau iš Amerikos laišką, kad visos dėtos pastangos veltui. Dėl mūsų įvažiavimo į USA nėra visai vilties pagal DP įstatymą, esantiems Belgijoje. Tuo pačiu mums prisiuntė Tamstų adresą; tai yra mūsų vienintelė viltis. Nei pažįstamų, nei giminių Kanadoje neturime, todėl maloniai krepiamės į Tamstas prašydamos neatsisakyti mums padėti atvykti į Kanadon.

Esame Belgijoje visiškai vie nos, dvi, neturime darbo. Tamstai yra žinoma, kad Belgijoje rasti darbą yra visiškai neįmanoma. Kolei IRO dar veikia, esame šelpiamos, tačiau IRO 1950. V. 15 d. uždarijus

KAIP ATĖJO LIETUVOS DIDŽIOSIOS NELAIMES DENOS

(Atkelta iš 2-ro pusl.)
Birželio 15 diena buvo šeštadienis. Laikraščiai išėjo jau su žiniomis, kad SSRS kariuomenė įžygiavo į Lietuvą. Apie tą įžygiavimą jau iš anksto iš Maskvos speciliu kreipimusi ir tautą pasisakė min. Urbšys, kuris kvietė Lietuvos gyventojus Raudonąją armiją sutikti draugiškai, nes ji nieko blogo Lietuvai nepadarysianti, tik tai ją ginsianti nuo karo pavojų. Tą pat per radiją sekančią dieną, birželio 16 d., pasakė ir min. pirm. A. Merkys: „Raudonoji armija atvyko kaip draugiška sąjunginė kariuomenė“. Todėl reikia pasitikėti ir dirbti. Rusija mūsų teisių ir mūsų ekonominės bei socialinės santvarkos nepažeisianti. Vėliau paaiškėjo, kad ir Urbšio ir Merkio kalbos buvo išprievartautos, kad tikrai niekas Lietuvoje nepasipriešintų, kaip pasipriešino Suomija. Melu, apgaule ir smurtu pradedę, Sovietai taip ir tęsė ir dabar tą daro. (B. d.)

LIETUVIS DAZYTOJAS
Dažau namus iš lauko ir vidaus.
Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai.
Kreiptis: nuo 6 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.
5659 — 12 ave Rosemount Montreal, Tel. HO 7338.

Jei Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

VIRBALL ELECTRIC REG'D
TEL. DO. 3655
Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655
816 JEAN TALON, W, MONTREAL

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIUS
J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

1 sv. ryžių
2 sv. 3 oza. rūkytų lašinių
Siuntinys Nr. 90—\$5.00
1 sv. 2 oza. kiaulin. taukų
1 sv. 2 oza. rūkytų lašinių
1 sv. 2 oza. dešros
1 sv. 2 oza. sūrio
1 sv. 2 oza. degintos kavos
1 sv. ryžių
Siuntinys Nr. 93—\$6.95
5 sv. degintos kavos
5 sv. kiaulin. taukų
Siuntinys Nr. 94
A. 5½ sv. šokolado \$4.50
B. 8 sv. bičių med. \$4.80
C. 5 sv. kakavos . . \$3.40
D. 10 sv. džiov. slyv. \$3.60
I. 5½ sv. margar. \$3.50

1 sv. pieno miltelių
2 sv. degintos kavos
4 oza. arbatos
½ sv. šokolado
Siuntinys Nr. 74—\$4.70
1 sv. 2 oza. rūkytų lašinių
1 sv. 2 oza. nedeg. kavos
1 sv. 2 oza. avižinių dribs
1 sv. 2 oza. cukraus
1 sv. 2 oza. pilno rieš. sūr
½ sv. šokolado
1 dėž. (400 g) margarino
1 sv. pieno miltelių
Siuntinys Nr. 77—\$6.90
2 sv. (be 2 oza.) sviesto
2 sv. (be 2 oza.) k. taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

jaus transformatorių gamini me, kuriame esu specialistė. Didžiausia mūsų visų baimė — likimas Europoje.

Maloniai prašau neatsisakyti mums padėti, nes tai yra mūsų paskutinė viltis. Nemačiau, kad mums atvažiavus, turėsite kokių sunkumų ar nemalonumų, mes Tamstos neapvilsime.

Labai prašau atsakyti kaip galima greičiau, ar yra vilties, ar ne, kad galėtumėm duoti te giamą atsakymą IRO dėl rengiamų dokumentų atvykti į Kanadon. Prieš 15 birželio turi būti sutvarkytos bylos, kur kiekvienas galės emigruoti, dėl apmokejimo kelionės.

Už padėtas Tamstos pastangas iš anksto dėkojame. IRO kelionę mums apmokės. Reiškiam aukštą pagarbą. Pridedame savo fotografijas. Adresas: E. Dominaitė, 34, Square Francois Riga, Bruxelles III, Belgique.

ŠAUKIA IŠ ANGLIJOS.

Maloniai prašau Jūsų malonės — gal rastumėte būdą man atvykti į Kanadą. Už kelionę ir už Jūsų trusą turiu lėšų atsilyginti. Gal būtų galima kur nors užkontraktuoti 5 metams, ar mažiau, kur galima ir kaip galima. Aš su visokiom sąlygom sutinku. Už triusą — rūpestį apmokū sulig reikavimu. Anglijoje dirbu tekstilės fabrike. Gimęs esu 1900 m. 4 d. balandžio, žemdirbys — ūkininkas. Malonėkite parašyti laiškutį.

Izidorius Rackus,
38 Ashgrovi Marley str.,
Brandford, England.

NAUJAI ATVYKUSIUS Kanadon Tautiečius „Nepriklausoma Lietuva“ sveikina ir praneša, kad jie nuo pirmos atvykimo dienos gauna laikraštį. Prašoma pranešti adresus, kuriais reikia laik raštį siųsti. Prenumerata atsiliginama, kai gaunamas darbas ir užsidirbama.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS
1064 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 5929, priima pataisymams įvairius laikrodžius.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.
Kreiptis vakarais po 6.30 val.

LAROSE & LEFEBVRE
Nejudomas turtas.
Lietuvis atstovas A. ŽARNAUSKAS (A. J. Zarnon).
Sąžiningai patarnaujame lietuviams, perkant bei pardodant namus ir visų rūšių būdus.
Duodame išsimokėjimui su 1 ir 2 mortgage.
2057 St. James St. W., Montreal. Tel. WI 0227
(Dieną ir naktį)

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL
Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubo

MIKE GROCERY
SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989
Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vietoje supakavimas ir pašto patarnavimas be atski ro atlyginimo.

MORINKIMES ANGLISKAI
LESLIE MACKINTOSH
Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.
ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.
Siųskite penkis dolerius reregistracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.
Rašykite:
Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294. Westmount, Quebec.

SOTUS ALKANAM PADĖK
AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.
Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Prašykite pilno siuntinių sąrašo. Pristatymas trunka apie 18 dienų.
Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.
UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

C. 15 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 5.40	Siuntinys Nr. 42—\$6.95	Siuntinys Nr. 63—\$9.95
D. 37 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 8.85	2 sv. (be 2 oza.) sviesto	2 sv. 3 oza. rūkytų lašinių
Siuntinys Nr. 30	2 sv. 3 oza. rūkytų lašinių	2 sv. 3 oza. piln. rieš. sūrio
A. 5 sv. deg. kavos \$ 5.50	2 sv. 3 oza. kiaulin. taukų	2 sv. 3 oza. cukraus
B. 5 sv. degintos kavos 5 skard. dėž. \$ 5.80	1 sv. 2 oza. šokolado	2 sv. 3 oza. ryžių
	1 sv. 2 oza. cukraus	2 sv. (be 3 oza.) k. taukų
	1 sv. 2 oza. degintos kavos	2 sv. (be 2 oza.) margarin.
		1 sv. kakavos
		1 dėž. (400 gr.) grietinės

PADEKOS PAIEŠKOJIMAI

Nuoširdus ačiū viseims dalyvavusiems mūsų vestuvių iškilmėse, ačiū už vestuvinius sveikinimus bei linkėjimus, gražias ir brangias dovanas.

Ypatingai esame dėkingi vietiniams Rodney apylinkės lietuviams, kurie parodė daug meilės ir rūpesčio stojant mums į naują gyvenimą.

Jūsų draugiškumas ir nuoširdumas pasiliks mūsų gyvenime neužmirštas niekad!

Dar kartą lietuviškas ačiū visiems mieliems svečiams.

Tefa Veraitytė ir Jack-Cipariai.

„GENOCIDE“
Knyga anglų kalboje, apie trijų okupacijų metų Lietuvoje.

Galima gauti Toronte šiuo adresu: V. Kvedaras, 12 Thorburn Ave., Toronto, Ont. Kai na 2 dol.

1286 Valliquette Ave., Verdune, IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS

dviem arba vienam asmeniui. Teirautis kiekvienu metu. Lina Kijauskas.

„Nepriklausoma Lietuva“ skaitysi — Visą pasaulį aiškiai matysi.

ATEITIS BE RŪPESČŲ.
ŠEIMA APRŪPINTA.
Geriausią progą apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydomosi išlaidų jeigu laikui apsiūrausi,

„THE MACCABEES INS.CO.“
kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.
Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:
JONAS BERŽINSKAS,
88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY 2816.
P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždėdami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaupome rūbus (iširimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti T.Renmore 1135 (galimą pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.
EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Siuntinys Nr. 14—\$5.80 1 sv. rūkytų lašinių 2 sv. kiaulin. taukų 2 sv. cukraus 1 sv. marmelado 1 sv. kiaulienos mėsos 2 gab. tualet. muilo	Siuntinys Nr. 1—\$6.90 2 sv. kiaulin. taukų 2 sv. rūkytų lašinių 2 sv. saliami dešros 2 sv. (be 2 oza.) ken. bek. 1 dėž. margarin. (400 g)
Siuntinys Nr. 19—\$9.95 4 sv. rūkytų lašinių 2 sv. kiaulin. taukų 2 sv. margarino 2 sv. marmelado 4 sv. degintos kavos 4½ sv. cukraus 2 gabalai tualet. muilo	Siuntinys Nr. 6 A. 10 sv. cukraus—\$2.10 B. 20 sv. cukraus—\$3.20
Siuntinys Nr. 25 E. 10 sv. grynų kiaulin. taukų \$ 4.25	Siuntinys Nr. 7 A. 10 sv. kv. miltų \$2.60 B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.20
	Siuntinys Nr. 10—\$6.40 2 sv. rūkytų lašinių 2 sv. kiaulin. taukų 2 sv. margarino 2 sv. degintos kavos 1 sv. šokolado

MONTREAL

NELAIMĖS DIENŲ MINĖJIMAS.

Desimt metų nuo Lietuvos okupavimo ir 9 metai nuo mūsų tautos pradėto masinio išnaikinimo - genocido minėjimo Montrealyje

PROGRAMA.

I. Minėjimo išvakarėse — birželio mėn. 17 d. (šeštadienį) 7.30 val. vak. Gesu Hall, 1200 Bleury Street, Montrealio Lietuvių Dramos Teatras stato A. Skėmos 3-jų veiksmų dramatinę legendą „Živilė“. Režisierius — I. Blekaitis, Dailininkas — A. Bielskis.

II. Birželio mėn. 18 d. 11 val. lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldos už kritusius dėl Lietuvos laisvės, kenčiančius bolševikiname išstūmimo bei pavergtoje tėvynėje. Pamaldose dalyvaus be lietuviškų organizacijų dar ir latvių bei estų veivai.

III. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

Tautiečiai kviečiami kuo skaitlingiausia dalyvauti. Moterys prašomos, pagal galimybę, dalyvauti tautiniais rūbais. Kan. Liet. Bend. Montrealio Apyl. Laik. Org. Komitetas.

JONINĖS MONTREALYJE

Šiemet Joninės Montrealyje numatomos švęsti labai iškilmingai ir išpuilingai. Mieste bus nepaprastos eisenos, kuriose dalyvaus visos čia gyvenančios tautos. Lietuviai taip pat pakviesti dalyvauti ir tampa jau iš anksto ruošiasi. Bus atskiras lietuvių vežimas.

VASAROS SEZONO ATIDARYMAS ĮVYKO

gana nepalankiomis sąlygomis: buvo nepaprastai vėjuota ir šalta diena. Ypač negerai, kad tai buvo po ilgesnių lietu. Nežūrint to, tautiečių į naują vasarinį subuvimą vietą susirinko apie 300.

Visi susirinkusieji buvo pasveikinti ir informuoti, kad subuvimai dabar vyks kas sekmadienis, po pietų. Jau dabar subuvimų vieta, kuri visiems labai patiko, žymiai patogesnė negu buvo pernai. Bet dar ji nebuvo laipta tvarkyti. Ši šeštadienį bus pastatyti nauji suolai aplink visą šokių aikštelę, kuri šiemet žymiai didesnė ir patogesnė, negu buvo pernai. Automobilams - karams privažiuoti išvestas naujas kelias (jo praėjusį kartą nebuvo), kuriu galima privažiuoti. Šokiams gauta naujų plokštelių. Žodžiu, daroma visa, kiek galima, kad tautiečių poilsis gamtoje, kuri čia tikrai vešli ir graži, būtų galimas patogesnis ir malonesnis. Jeigu sportininkai panorės, tai ir sporto aikštelę galima įrengti.

Joninėms latviai prašo mūsų aikštelių. Tariamasi, ir gali būti, kad Joninės minėsime bei švęsime drauge su latviais.

Kas pirmą kartą vyksta į gegužinių - piknikų vietą, patarčiau vykti autobusu. Ligi Vile Lasalle atvykus, geriausia sustoti prie tautiečio B. Jazoko svetainės — Edvardo ir 6-tos Ave kampo; čia persėsti į Lachine (Lašines) autobusą, kuris per 2 — 3 minutes nuveža ligi piknikų vietos, kuri yra tuoju už golfo lauko, pirmoje farmoje, prie kurios yra au-

„N.L.“ akcininkų susirinkimas

Birželio mėn. 11 d. šaukiamas „Nepriklausomos Lietuvos“ Spaudos Bendrovės akcininkų (šerinkų) metinis visuotinis susirinkimas Montrealyje. Susirinkimas įvyks Citizens Club salėje, 157 — 5 ave, Ville Lasalle 2 val. po pietų punktu aliai. Jei kas neturėtų adreso as-

B-vės Valdyba.

MONTREALIO LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS,

ruošdamasis pirmajam A. Škėmos „Živilės“ pastatymui, kreipėsi į lietuviškąją bendruomenę, prašydamas talkos įvairiems techniškiems darbams. Į prašymą daug kas palankiai atsiliepė ir sutiko atlikti daugelį būtinų darbų: kostiumų pasiuvimą, bilietų išspausdinimą, parengimą ir išsiuntinimą kvietimų ir t. t. Tačiau techniškam dekoracijų parengimui dar visą laiką trūksta žmonių ir darbas sunkiai ir lėtai vyksta. Kadangi premjera nebetoli, o dekoracijos turi būti pabaigtos ir nuvežtos į salę birželio 11 d., Montrealio Liet. Dramos teatras dar kartą prašo turinčius bent truputėlį laiko padėti ir šiuos darbus laiku užbaigti. Sutinką padėti prašomi kreiptis į „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją.

IV. Birželio mėn. 18 d. 11 val. lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldos už kritusius dėl Lietuvos laisvės, kenčiančius bolševikiname išstūmimo bei pavergtoje tėvynėje. Pamaldose dalyvaus be lietuviškų organizacijų dar ir latvių bei estų veivai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

Tautiečiai kviečiami kuo skaitlingiausia dalyvauti. Moterys prašomos, pagal galimybę, dalyvauti tautiniais rūbais. Kan. Liet. Bend. Montrealio Apyl. Laik. Org. Komitetas.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

V. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

VI. Birželio mėn. 18 d. 13 val. 30 min. (1 val. 30 min. po pietų) Dominion sq., bendras visų trijų Pabaltijo tautų (lietuvių latvių ir estų) vainiko uždėjimas prie Nežinomojo kareivio paminklo. Programoje dalyvaus Vytauto Didž. Klubas mišrus choras, vedamas A. Piešinos, estų moterų choras ir latvių mišrus choras. Kalbės garbės svečiai bei atskirų tautų atstovai.

TORONTO

LAS SUVAŽIAVIMAS TORONTE

Gegužės 20 d. Toronte įvyko Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados vietininkijos visuotinis skyrių atstovų suvažiavimas - seimas. Suvažiavimas prasidėjo lietuvių parapijos bažnyčioje šv. mišiomis, kurias atlaikė ir tai progai pritaikyta pamokslą pasakė kun. Dr. Gutauskas. Po pamaldų 229 College at. I. O. O. F. salėje prasidėjo posėdžiai. Išrinkus suvažiavimo prezidentą, mandatų ir rezoliucijų komisijas, pagal dienotvarkę prezidento pirmininkas inž. Jurgis Preikšaitis paskelbė sveikinius.

Suvažiavimą sveikino raštu: LAS Vyr. Valdybos Pirmininkas, LAS Vietininkija Anglijoje, LAS Sleafordo skyrius Anglijoje, LAS Vietininkija Australijoje, Dr. Vincas Misiulis Liet. Kar. savanoris - kūrėjas, Liet. Laisvės Kovų Invalidų Sąjungos pirmininkas Bronius Tvarkūnas, LAS Vietininkija Amerikoje ir Lietuvių Tautinė Sąjunga.

Žodžių pasveikino: Latvų tautinės organizacijos „Daugava Vanagis“ atstovas p. J. Skudra, Lietuvių Evangelikų vardu inž. J. Preikšaitis. Po sveikinimų, vietininkijos valdybos pranešimų ir kitų dalyvų nutarimų, Steponas Jakubickas perskaitė LAS Vyr. Valdybos deklaraciją, kurią suvažiavimas labai šiltai priėmė. Deklaracija spausdinama atskirai.

Po deklaracijos sekė vietininkijos valdybos ir visų vietininkijos organų rinkimai, kurių metu buvo išrinkti bei pasiskirstę pareigoms: Teis. P. Paulenis — Vietininkijos Garbės Gynėju, Ekonom. Dr. Kl. Liutkus — Viet. valdybos pirm. rinkininku, St. Jakubickas — Viet. valdybos vicepirmininku, Ed. Miliauskas — Org. skyr. vadovu, R. Medeis — Kultūros - propagandos sk. vadovu, P. Petrutis — Spaudos ir inf. sk. vadovu, K. Pakalniškis — Ūkio ir fin. sk. vadovu ir A. Kuojas — Viet. v-bos sekr.

Kontrolės Komisijon išrinkti: R. Pakalniškys, Raš. J. Nevardauskas ir A. Urnavičius.

Antibolševikinės Spaudos Fondo valdybon išrinkti: St. Briedikis pirmininku, V. Jakubickienė ir A. Dudons. Vietininkijos Garbės Teis. man išrinkti: Inž. Kl. Čeputis, Dr. Kl. Liutkus ir V. Dailidonis.

Suvažiavimas be kitų svarbių organizacinių nutarimų, nutarė pasiųsti sveikinimą — rezoliuciją Kanados Premjerui ir sveikinius: LAS Vyr. Valdybai Vokietijoje, VLIKUI Vokietijoje, Liet. dipl. Seui Min. Stasiui Lozoraičiui Italijoje, Liet. Kariuomenės Savanorių - Kūrėjų Sąjungai ir Liet. Laisvės Kovų Invalidų Sąjungai.

Suvažiavimas užbaigtas Lietuvių Tautos Himnu. Vakare parapijos salėje buvo suruoštas pobūvis - vakarienė, kur dalyvavo suvažiavimo dalyviai ir svečiai. S. J.

SMAGŲ DAINIEČIŲ ŠOKIAI. Gegužės 20 d. jaučioje YMCA salėje dainietės užbaigė šokių sezoną, kurį pakeičia malonios vsaaros išvažiavimai - piknikai į laukus, parkus ir gražiuosius Toronto apylinkių paežerius.

Šie šokiai buvo ypatingai gausūs mūsų grakščiuoju ir smagiuoju jaunimu, linksmai ir jaukiai praleidusį vakarą. Dainietės nuširdžiai dėkingos vi-

siems atsilankiusiems ir džiaugiasi, kad šių šokių gautu pelnų bus galima pasiųsti apie dvidešimt siuntinių Vokietijoje džiuvos kankinamiems ligoniams.

Deja, įvyko nesusipratimas. Kažkas sumaišė vyriškus palatus. Kas per klaidą paėmė ne savo palatą, tebūnie toks malonus klaidą atitaisyti. Paliktas palatas tuo tarpu yra 202 St. Clarens Ave.

CIURLIONIEČIAMS ATSLILANKIUS. Jei kada nors Torontas ruošėsi retam koncertui ir skundėsi, kad negali gauti bilietų, tai ciurlioniečių koncertas buvo vienas iš tų, kurių bilietų pristigo šimtai.

Birželio 3 d. torontiečiai lietuviai turėjo tikrai retą ir malonią meno šventę, nes tą dieną Ciurlionio ansamblis davė koncertą.

Gal būtų naujesiems atelviams ciurlioniečiai nebuvo naujiena, nes vieni jų gėrėjosi jais dar laisvoje Lietuvoje, kiti tremties keliu žengiant, bet mums, senesnės kartos ateiviams, seniai palikusiems savo gimtuosius tėvškes namus, ciurlioniečiai buvo ne tik malonūs, bet ir brangūs, nes jie mus nejučiomis grąžino į ten, kur mes augom, basi bėgiojom, kur liko mūsų jaunystės mielos svajonės ir nebegražinama praeitis.

Bet Toronte ciurlioniečiai savo koncertu žavėjo ne tik lietuvius, bet ir svetimtaučius. Žymėtina, kad ciurlioniečiai turi gabų ir atsidavusį savo pareigoms vadovą A. Mikulskį.

Koncertui pasibaigus, ciurlioniečiai buvo apdovanoti pluoštais gražių gėlių, atsidėkoti jiems griausmingais aplo-dimentais ir tarta tik iki sekančio pasimatymo. Ciurlioniečių pagerbimui įvyko lietu. parap. salėje vasės, dalyvausiant didžiuliam skaičiui žmonių. Juos sveikino organiz. atstovai ir sekmadienio rytą 12 val. išlydėti į Clevelandą. Kor.

SLA 236 KUOPOS NARIŲ ŽINIAI. Primenama visiems nariams ir nenariams, kad kuopos susirinkimas, vasaros sezonui iš sekmadienų perkeltas į pirmadienį. Tad, birželio mėn. susirinkimas įvyks birželio 12 ukrainiečių salėje.

Visi nariai prašomi dalyvauti ir atsivesti naujų narių.

„LAISVOJI LIETUVA“, žadėjusi eiti kas dvi savaites, žadėtų laiku nelejo. Kalbama, kad ji vėl būianti leidžiama rotatorium, nes spaustuveje leisti reikia daugiau išlaidų, kaip kad „Tėviškės Žiburiai“, kurie, kalbama, gavo kelis tūkstančius paramos ir dabar jau steigia bendrovę. Galia, kad mūsų spaudai nelengvą gyvenimo keliui. (kor.)

BIRŽELIO 14 D. MINĖJIMAS ST. CATHARINES. St. Catharines, Ont. Išblaškytųjų Baltijos tautų sūnūs ir dukterys bendromi jėgom ruošia žiauriųjų trėmimų minėjimą - koncertą, kuris įvyks 1950 m. birželio 18 d. 2 val. p. p. ukrainiečių salėje, 177 Niagara str.

Minėjime dalyvaus lietuvių, latvių ir estų meninės jėgos. KLB St. Catharines Apyl. Laik. Komitetas.

G. PALTAROKAS Specialus atstovas.

Išstiga—Terminal Bldg., Main St. Hamilton, Ont.

Namų adr. — 25 Orchard Avenue, Delhi, Ont.

TR. 8112 Lankydamiš Ville Lasalle ar vykdamai į lietuvių pikniką atsilankykite

LIETUVIŲ SVETAINEJE pas BRONIŲ JAZOKĄ